

**ETNINĖS KULTŪROS GLOBOS
TARYBOS
2020 METŲ
VEIKLOS ATASKAITA**

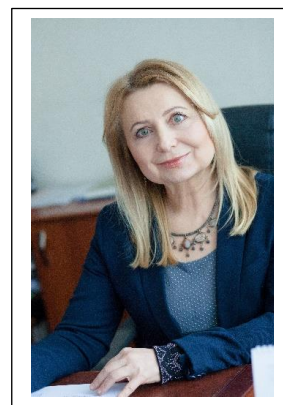
VILNIUS

Turinys

Ižanginis vadovo žodis	3
1. Etninės kultūros globos taryba, veiklos kryptys ir uždaviniai.....	4
2. Tarybos 2020 m. veiklos planas ir jo įgyvendinimas	9
2.1. Etninės kultūros integravimas į bendrąją kultūros politiką Lietuvoje.....	9
2.2. Etninės kultūros ugdymo, studijų ir mokslo plėtra.....	16
2.3. Su etninės kultūros plėtra susijusių atmintinų metų ir svarbių datų pažymėjimo įgyvendinimas, inicijavimas	24
2.4. Etnografinių regionų globa.....	27
2.5. Etninė kultūra ir turizmas	30
2.6. Tradicinių amatų ir tautinio paveldo produktų sertifikavimo plėtra.....	32
2.7. Nematerialaus etnokultūrinio paveldo globa.....	34
2.8. Premijos etninės kultūros puoselėtojams.....	37
2.9. Etninės kultūros sklaida viešosiose erdvėse ir žiniasklaidoje	38
2.10. Lietuvių etninės kultūros globa bei plėtra užsienyje	40
3. Tarybos 2020 m. veiklos rezultatų apibendrinimas	42
3.1. Tarybos ir regioninių tarybų posėdžiai, darbo grupių posėdžiai.....	42
3.2. Tarybos siūlymai dėl teisės aktų tobulinimo	42
3.3. Tarybos parengti teisės aktai.....	43
3.4. Tyrimai, apklausa, sąvadai, bylos	43
3.5. Tarybos surengti ar inicijuoti renginiai, akcijos	45
3.6. Rekomendacijos ir padėkos	50
4. Tarybos strateginio veiklos plano 2020 m. įgyvendinimo rodikliai	51
5. Institucijos valdymas	53

Ižanginis vadovo žodis

Etninės kultūros globos taryba (toliau – Taryba, EKG) išsiskiria iš kitų Lietuvos Respublikos Seimui atskaitingų institucijų itin plačiu atstovavimu, kadangi pati etninė kultūra yra plačios aprėpties, susijusi su bene visomis gyvenimo sritimis. Etninės kultūros gyvybingumas lemia teigiamus poslinkius įvairiose Lietuvos valstybės srityse – nacionalinio saugumo, kultūros, švietimo, mokslo, užsienio lietuvių tautinio identiteto išsaugojimo, regioninės politikos, kultūrinio turizmo, tradicinių amatų plėtros, ekonomikos ir žemės ūkio, aplinkosaugos, socialinės apsaugos ir t. t. Taigi etninė kultūra neapsiriboja vien Kultūros ministerijos veiklos lauku ir yra tiesiogiai susijusi su kitų ministerijų kuruojamomis sritimis. Pastaruoju metu etninę kultūrą linkstama tapatinti vien su praeities palikimu (ypač su nematerialiuoju kultūros paveldu), tačiau ši nuostata yra klaidinga: kaip ir tautinė savimonė, kuri negali būti tiesmukai prilyginama paveldui, taip ir etninė kultūra turėtų būti pripažįstama pilnateise šiuolaikinio gyvenimo dalimi, nes ji „yra tautos būties, išlikimo ir tvirtumo esmė, nacionalinės kultūros pamatas“ (iš Lietuvos Respublikos etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo Preambulės).

Norint užtikrinti etninės kultūros valstybinę globą reikalingas ne tik finansinis indėlis (kuris, deja, nuolat mažėja), bet dar labiau – kryptingi strateginiai sprendimai, kurie suderintų tarpusavyje įvairialypes sritis, svarbias etninės kultūros gyvybingumui išlaikyti. Siekiant suformuoti visuminį požiūrį į etninę kultūrą, Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymu ir buvo įtvirtinta EKG, taip pat Etninės kultūros plėtros valstybinė programa. Remiantis šia programa buvo planuojama kryptinga, kompleksiška ir nuosekli etninės kultūros plėtra, ja vadovaujantis savo planus grindė ne tik įvairios ministerijos, bet ir savivaldybės, numatydamos paramą etninės kultūros plėtrai savo savivaldybėje. Deja, nepaisant EKG prieštaravimo, 2020 m. Seimas patvirtino Finansų ministerijos inicijuotą Lietuvos Respublikos strateginio valstybės valdymo įstatymą, dėl kurio iš Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo buvo išbraukta ši horizontalaus pobūdžio Etninės kultūros plėtros valstybinė programa ir kitos esminės strateginės nuostatos, reikšmingos siekiant užtikrinti etninės kultūros valstybinę globą. Atkreiptinas dėmesys, kad etninės kultūros kryptinga plėtra nėra numatyta nei Lietuvos kultūros politikos strategijoje (patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. 665), nei Kultūros politikos pagrindų įstatymo projekte, nei Kultūros ministerijos kuriamoje Kultūros ir kūrybingumo plėtros programoje. EKG iniciatyva pavyko įtraukti kai kurias su etninės kultūros plėtra susijusias priemones tik į Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos 2020–2024 m. veiksmų planą (patvirtintą Kultūros ministro 2020 m. lapkričio 16 d. įsakymu Nr. IV-1374), tačiau dauguma jų yra tik rekomendacinio pobūdžio, be to, visos šio plano priemonės nėra pagrįstos valstybės finansiniais įsipareigojimais.

Tai gerokai apsunkina kryptingus etninės kultūros plėtros darbus. Dėl to vertėtų permąstyti priimtus nepalankius etninės kultūros valstybinės globos atžvilgiu sprendimus. Tuo labiau kad etninės kultūros svarba įvardyta ne tik Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatyme, bet ir Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo priedėlyje „Lietuvos nacionalinio saugumo pagrindai“: čia apibrėžiant *Kultūros politiką* nurodoma valstybės pareiga išsaugoti ir puoselėti nacionalinės kultūros tapatumą, globojant etninę kultūrą ir vietos tradicijas, remti užsienio lietuvių bendruomenių pastangas išsaugoti tautinį tapatumą; taip pat apibrėžiant *Tautinę politiką* nurodoma, kad privaloma užtikrinti lietuvių tautos ilgalaikių gyvybinių interesų apsaugą saugant etninę kultūrą, kultūros savitumą ir papročius. Tuo remiantis reikėtų užtikrinti realią valstybės pagalbą etninės kultūros plėtrai, numatant aiškiai įvardytą finansinį indėlį.

1. Etninės kultūros globos taryba, veiklos kryptys ir uždaviniai

Tarybos paskirtis – atlikti Seimo ir Vyriausybės eksperto bei patarėjo misiją padedant spręsti strateginius etninės kultūros valstybinės globos ir politikos formavimo bei nematerialaus kultūros paveldo apsaugos klausimus, užtikrinti Lietuvos Respublikos nacionalinėje teisės sistemoje įtvirtintos etninės kultūros valstybinės globos įgyvendinimo priežiūrą, skatinti etninės kultūros plėtrą.

Tarybos veiklą reglamentuoja Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymas ir Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 8 d. nutarimas Nr. XII-2765 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2004 m. lapkričio 2 d. nutarimo Nr. IX-2532 „Etninės kultūros globos tarybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Tarybos Nuostatai).

Tarybą sudaro 21 narys, kuriuos Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo ir Tarybos Nuostatų nustatyta tvarka skiria ir atšaukia Lietuvos Respublikos Seimas (Seimo Kultūros komiteto teikimu). Į Tarybą narius deleguoja su etninės kultūros globa ir plėtra tiesiogiai susijusios institucijos ir organizacijos, teikdamos po vieną narį, turintį ne mažesnę kaip 3 metų patirtį etninės kultūros srityje: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas (LLTI), Lietuvos istorijos institutas (LII), Lietuvos tautodailininkų sąjunga (LTS), Lietuvių etninės kultūros draugija (LEKD), Lietuvos kraštotyros draugija (LKD), Lietuvos ramuvų sąjunga (LRS), Lietuvių katalikų mokslo akademija (LKMA), Lietuvos etninės kultūros ugdytojų sąjunga (LEKUS), Lietuvos muzikos ir teatro akademija (LMTA), Klaipėdos universitetas (KU), Šiaulių universitetas (ŠU), Vytauto Didžiojo universitetas (VDU), Lietuvos liaudies buities muziejus (LLBM), Lietuvos nacionalinis kultūros centras (LNKC), Vilniaus etninės kultūros centras (VEKC), Kauno tautinės kultūros centras (KTKC) ir EKG T padaliniai etnografiniuose regionuose – regioninės etninės kultūros globos tarybos (toliau – regioninės tarybos).

Ataskaitinio laikotarpio Tarybos personalinė sudėtis Seimo buvo patvirtinta 2017 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XIII-887 „Dėl Etninės kultūros globos tarybos sudėties“, vėliau kai kurie deleguojančių institucijų atstovai atsistatydino ir buvo keičiami kitais (patvirtintais Seimo nutarimais: 2018 m. gegužės 31 d. Nr. XIII-1225, 2018 m. lapkričio 22 d. Nr. XIII-1677, 2019 m. gruodžio 19 d. Nr. XIII-2747).

2020 m. Tarybą sudarė: dr. Rūta Žarskienė (LLTI), dr. Rasa Šaknienė (LII), Jonas Rudzinskas (LTS), Jonas Vaiškūnas (LEKD), Juozas Šorys (LKD), Nijolė Balčiūnienė (LRS), dr. Petras Kalnius (LKMA), doc. dr. Dalia Urbanavičienė (LEKUS), prof. habil. dr. Daiva Vyčiniene (LMTA), dr. Lina Petrošienė (KU), Kristina Kuprytė (ŠU), doc. dr. Dalia Senvaitytė (VDU), Gita Šapranauskaitė (LLBM), dr. Loreta Sungailienė (LNKC), Sandra Daugirdienė (VEKC), Vaida Kasparavičienė (KTKC), Zita Mockevičienė (Aukštaitijos taryba), Virginijus Jocys (Žemaitijos taryba), Vilma Griškevičienė (Mažosios Lietuvos taryba), Rima Vasaitienė (Suvalkijos (Sūduvos) taryba), Ona Drobelenė (Dzūkijos (Dainavos) taryba).

EKG T pirmininke ketverių metų kadencijai išrinkta Dalia Urbanavičienė, patvirtinta 2018 m. sausio 12 d. Seimo nutarimu Nr. XIII-990 „Dėl Etninės kultūros globos tarybos pirmininko patvirtinimo“.

1 pav. Etninės kultūros globos tarybos posėdis 2020-03-10

Lietuvos etnografiniuose regionuose veikia EKG T padaliniai – regioninės etninės kultūros globos tarybos, kurių paskirtis, remiantis Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymu – padėti Tarybai spręsti strateginius etninės kultūros globos, plėtros ir politikos klausimus etnografiniame regione. Į regionines tarybas savo atstovus deleguoja etnografiniame regione esančios savivaldybės, kultūros ir švietimo įstaigos, nevyriausybinės organizacijos. EKG T padaliniai yra penki:

- Aukštaitijos regioninė etninės kultūros globos taryba (toliau – Aukštaitijos taryba)

2 pav. Aukštaitijos tarybos nariai

- Dzūkijos (Dainavos) regioninė etninės kultūros globos taryba (toliau – Dzūkijos (Dainavos) taryba)

3 pav. Dzūkijos (Dainavos) tarybos nariai (kartu su EKGGT pirmininke ir pavaduotoju)

- Mažosios Lietuvos regioninė etninės kultūros globos taryba (toliau – Mažosios Lietuvos taryba)

4 pav. Mažosios Lietuvos tarybos nariai

- Suvalkijos (Sūduvos) regioninė etninės kultūros globos taryba (toliau – Suvalkijos (Sūduvos) taryba)

5 pav. Suvalkijos (Sūduvos) tarybos nariai (kartu su EKG T pirmininke)

- Žemaitijos regioninė etninės kultūros globos taryba (toliau – Žemaitijos taryba)

6 pav. Žemaitijos tarybos nariai

2020 m. pabaigoje bendras regioninių tarybų narių skaičius – 127.

Tarybos **tikslas** – etninės kultūros valstybinės globos stiprinimas, tautinės savimonės išsaugojimas ir etninės kultūros tęstinumas bei lygiavertis Lietuvos dalyvavimas pasaulio tautų kultūriniame gyvenime.

Svarbiausi Tarybos **uždaviniai**:

- Patarti Seimui ir Vyriausybei etninės kultūros politikos ir strategijos formavimo, nematerialaus kultūros paveldo apsaugos klausimais, skatinti ir koordinuoti etninės kultūros plėtrą ir valstybinę globą.
- Teikti išvadas ir pasiūlymus valstybės institucijoms ir savivaldybėms etninės kultūros bei nematerialaus kultūros paveldo klausimais.
- Analizuoti etninės kultūros globos ir plėtros, nematerialaus kultūros paveldo apsaugos Lietuvoje būklę ir teikti išvadas Seimui, Vyriausybei ir visuomenei.
- Ugdyti visuomenės tautinę savimonę, propaguoti etninės kultūros, kaip svarbios visuomenei vertybės, sampratą.
- Dalyvauti įgyvendinant programinį ir konkursinį etninės kultūros plėtros ir nematerialaus kultūros paveldo apsaugos finansavimą.

Tarybos, kaip ekspertinės institucijos, **pagrindinės veiklos kryptys** apima šias sritis:

- Etninės kultūros plėtrą ir integravimą į bendrąją kultūros politiką Lietuvoje;
- Tautinės savimonės bei etninės kultūros gyvosios tradicijos tęstinumo užtikrinimą ir nematerialaus kultūros paveldo apsaugą, etninės kultūros veiklos bendruomenėse plėtrą;
- Etnokultūrinio ugdymo integravimą į švietimo sistemą;
- Specialistų rengimo ir etnokultūrinių tyrimų (apimant nematerialaus kultūros paveldo apsaugos mokslinių tyrimų metodologijas) bazės stiprinimą;
- Etninės kultūros sklaidos plėtojimą;
- Etninės kultūros integravimą į kultūrinį turizmą;
- Tradicinių amatų tęstinumą ir plėtrą;
- Etnografinių regionų – Aukštaitijos, Dzūkijos (Dainavos), Suvalkijos (Sūduvos), Žemaitijos ir Mažosios Lietuvos – savitumo išsaugojimą;
- Etninės kultūros puoselėjimą užsienio lietuvių bendruomenėse.

Taryba yra Lietuvos Respublikos Seimo įsteigta ir jam atskaitinga biudžetinė įstaiga, kuri savo veiklą vykdo įgyvendindama programą „Etninės kultūros valstybinė globa“ (Programos kodas – 01.001). Pagal Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą Nr. XIII-2695 patvirtinta Tarybos biudžeto išlaidų sąmata 2020 metais sudarė 265,0 tūkst. Eur

2. Tarybos 2020 m. veiklos planas ir jo įgyvendinimas

Tarybos 2020 m. veiklos planas (patvirtintas Tarybos posėdyje 2020 m. sausio 14 d.) sudarytas vadovaujantis Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatyme įtvirtintomis Tarybos pagrindinėmis veiklos kryptimis. Toliau pateikiami svarbiausi darbai, kuriuos Taryba įgyvendino 2020 metais.

2.1. Etninės kultūros integravimas į bendrąją kultūros politiką Lietuvoje

Tai yra viena iš svarbiausių Tarybos strateginių veiklos krypčių, apimanti siekius įtvirtinti etninės kultūros plėtrą tiek atskiruose šiai sričiai skirtuose teisės aktuose, tiek bendruose kultūros ir kitų sričių politiką reglamentuojančiuose teisės aktuose, taip pat kultūros finansavimo modeliuose.

2.1.1. Siekiai inicijuoti Etninės kultūros plėtos valstybinės programos naujo etapo parengimą

Iki 2021 m. pagal Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo 8 straipsnio 1 dalį Taryba inicijuoja ir padeda Vyriausybei parengti valstybinę Etninės kultūros plėtos programą. Todėl Taryba dar 2018 m. pabaigoje parengė Etninės kultūros valstybinės programos 2019–2027 m. koncepciją, kurią pristatė Seimo Kultūros komitetui (toliau – Seimo KK), taip pat pasiūlė Vyriausybei sudaryti tarpinstitucinę darbo grupę programai ir jos įgyvendinimo tarpinstituciniam planui parengti. Šių darbų labai laukė savivaldybės, kad galėtų pagal šį pagrindinį etninės kultūros plėtos planavimo dokumentą planuoti savo indėlį į etninės kultūros plėtrą (pavyzdžiui, tai buvo akcentuojama 2020-03-03 vykusiame Mažosios Lietuvos tarybos posėdyje). Deja, Seimui patvirtinus Strateginio valstybės valdymo įstatymą, valstybinė Etninės kultūros plėtos programa buvo išbraukta iš Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo. Šių pakeitimų iniciatoriai tvirtino, kad etninės kultūros plėtra privalės būti užtikrinta Kultūros ministerijos (toliau – KM) parengtoje bendroje kultūros programoje.

KM 2020 m. pabaigoje ėmė rengti Kultūros ir kūrybingumo plėtos programos projektą, tačiau pavišintame pirminiame jo variante net nebeliko termino *etninė kultūra* (žr. išsamiau 2.1.3).

2.1.2. Etninės kultūros plėtos programų savivaldybėse rengimo inicijavimas ir (ar) programų įgyvendinimo vertinimas

Etninės kultūros plėtos savivaldybėse klausimas buvo ne kartą svarstytas EKGK ir regioninių tarybų posėdžiuose. Taryba 2020-10-02 raštu Nr. S-114 „Dėl etninės kultūros įtraukimo į savivaldybių strateginės veiklos planus“ kreipėsi į Lietuvos savivaldybes, siūlydama įtraukti etninę kultūrą į naujus savivaldybių strateginius veiklos ir regioninės plėtos planus, juose numatant teisinės, organizacines, ekonomines ir finansines priemones, kurios užtikrintų gyvosios tradicijos tęstinumą, etninės kultūros vertybių kaupimą, apsaugą, tyrinėjimą ir populiarinimą. Į Tarybos raštą atsiliepė Palangos miesto savivaldybė informuodama, kad patvirtino savivaldybės Etninės kultūros plėtos programą 2020–2023 m. Etninės kultūros plėtra Lazdijų rajono savivaldybėje išsamiai aptarta per rugsėjo 10 d. vykusį susitikimą su mere Ausma Miškiniene.

EKGK administracijos specialistai etnografiniuose regionuose ir regioninės tarybos nuolat stebi etninės kultūros plėtrą savivaldybėse. Išsamiausia informacija surinkta apie Mažosios Lietuvos regione vykdomas programas, iš kurių skiriamas dalinis finansavimas etninės kultūros

projektams: Klaipėdos miesto savivaldybės *Kultūros plėtros programa 2019–2021 m.*, kurioje yra ir *Etninės kultūros plėtros programa* (istorinė atmintis, paveldas ir etninė kultūra); Neringos, Klaipėdos r. ir Šilutės r. savivaldybės įtraukia etninę kultūrą į *Kultūros paveldo puoselėjimo, kultūros paslaugų plėtros programą 2019–2021 m.*

2.1.3. Siūlymai dėl etninės kultūros integravimo į bendrąją kultūros ir kitų sričių politiką reglamentuojančius teisės aktus

2020 m. Taryba daug dėmesio skyrė su etninės kultūros plėtra susijusiems įvairiems teisės aktų projektams: Strateginio valstybės valdymo įstatymo; Lietuvos teritorijos bendrojo plano; Kultūros politikos pagrindų įstatymo; Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos koncepcijos; Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos 2020–2024 m. veiksmų plano; Kultūros ir kūrybingumo plėtros programos, Lietuvos Nacionalinės UNESCO Komisijos nuostatų naujos redakcijos projekto ir kt.

Strateginio valstybės valdymo įstatymo ir Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo keitimo projektai

Finansų ministerijos parengto Strateginio valstybės valdymo įstatymo projektas ir su juo susietas Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo keitimo projektas svarstyti Tarybos posėdžiuose sausio 14, kovo 10, balandžio 28 ir birželio 9 d. Taryba 2020-04-08 raštu Nr. S-52 „Dėl projekto XIIP-4310“ kreipėsi į Seimo KK, atkreipdama dėmesį, kad Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo keitimo projektu siekiama panaikinti valstybinę Etninės kultūros plėtros programą ir esmines strategines nuostatas, reikšmingas siekiant užtikrinti etninės kultūros valstybinę globą, todėl siūlė komitetui nepritarti projektui. Deja, į Tarybos pastabas Seimo KK neatsižvelgė.

Taryba 2020-04-30 raštu Nr. S-55 „Dėl Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo projekto Nr. XIIP-4294“ kreipėsi į Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą (toliau – Seimo VVSK), atkreipdama dėmesį į Strateginio valdymo įstatymo projekto trūkumus, nepagrįstą horizontalaus pobūdžio programų naikinimą bei pritardama Seimo Europos reikalų komiteto 2020-04-15 pateiktai neigiamai išvadai dėl projekto, siūlydama projektą gražinti iniciatoriams tobulinti. Deja, į Tarybos pastabas neatsižvelgė ir Seimo VVSK, patikindamas, kad etninės kultūros plėtra bus užtikrinta bendroje kultūros programoje, kurią turi parengti KM.

Lietuvos teritorijos bendrojo plano projektas

Taryba 2020-10-05 raštu Nr. S-115 „Dėl Lietuvos teritorijos bendrojo plano projekto“ kreipėsi į Lietuvos Respublikos Vyriausybę, Aplinkos ministeriją (kopija – Seimo Kultūros komitetui ir Seimo Aplinkos apsaugos komitetui), atkreipdama dėmesį į esminius Lietuvos teritorijos bendrojo plano projekto trūkumus. Projekte visiškai neminimi terminai *etninė kultūra* ir *lietuvių tautinė tapatybė*, etninė kultūra tapatinama vien su nematerialiuoju kultūros paveldu, o sąvoka *kultūros paveldas* nėra naudojama vieningai. Todėl Taryba pasiūlė tobulinti projektą atsižvelgiant į pateiktas pastabas. Į Tarybos siūlymus buvo atsižvelgta, ypač formuluojant sprendimus plano dalyje „Lietuvos regionai 2030“.

Kultūros politikos pagrindų įstatymo projektas

Taryba 2020-05-19 raštu Nr. S-75 „Dėl Kultūros politikos pagrindų įstatymo projekto Nr. XIIP-4463“ kreipėsi į Seimo KK, pateikdama pastabas dėl etninės kultūros eliminavimo Kultūros politikos pagrindų įstatymo (toliau – KPPĮ) projekte, siūlydama KPPĮ papildyti straipsniu „Seimui atskaitingų institucijų kompetencija kultūros politikos srityje“, apibrėžti *kultūros sričių* sąvoką ir pateikti jų sąrašą, įvardyti kultūros politikos prioritetus, iš esmės

tobulinti KPPĮ projektą. Atsižvelgdamas į šiuos siūlymus, Seimo KK narys R. Šarknickas užregistravo siūlymus papildyti KPPĮ.

Taryba 2020-12-04 raštu Nr. S-147 „Dėl kultūros politikos pagrindų įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4463“ kreipėsi į naujos sudėties Seimo KK, pakartodama esmines pastabas dėl KPPĮ projekto trūkumų, siūlydama projektą iš esmės tobulinti. KPPĮ projektas buvo gražintas iniciatoriams tobulinti.

Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos koncepcijos projektas

KM parengtas Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos koncepcijos (toliau – KP koncepcija) projekto pirminis variantas buvo aptartas Tarybos posėdžiuose balandžio 28 ir gegužės 12 d. Taryba 2020-05-14 raštu Nr. S-74 „Dėl kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos koncepcijos projekto“ kreipėsi į KM, atkreipdama dėmesį į KP koncepcijos projekto trūkumus, pasiūlė iš esmės jį tobulinti, atskirai pateikiant materialaus ir nematerialaus kultūros paveldo (bei etninės kultūros) būklės analizę, uždavinius ir planuojamus rezultatus, aiškiai apibrėžiant kai kurias sąvokas.

Atnaujintą KP koncepcijos projektą Taryba aptarė birželio 9 d. posėdyje, atkreipė dėmesį į tai, kad nepakankamai projekto trūkumų buvo pašalinta, ir dėl to nutarė kreiptis raštu į Seimo KK. Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė birželio 9 d. dalyvavo KM sudarytos Etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo tarybos posėdyje, kuriame taip pat aptartas KP koncepcijos projektas. Taryba 2020-06-09 raštu Nr. S-76 „Dėl kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos koncepcijos projekto“ kreipėsi į Seimo KK, prašydama KP koncepcijos trūkumus aptarti Seimo KK posėdyje birželio 10 d.

Visgi nepaisant Tarybos išsakytų trūkumų, KP koncepcija buvo patvirtinta Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2020-06-15 įsakymu Nr. ĮV-735.

Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos 2020–2024 m. veiksmų plano projektas

KM prašymu Taryba 2020-07-09 raštu Nr. S-88 „Dėl atstovo į Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos 2020–2024 m. veiksmų plano projekto rengimo darbo grupę delegavimo“ į Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos 2020–2024 m. veiksmų plano (toliau – KP planas) projekto rengimo darbo grupę delegavo EKG T pirmininkę D. Urbanavičienę. Ji dalyvavo darbo grupės posėdžiuose rugsėjo 2, rugsėjo 18 ir spalio 13 d.

KP plano projektą Taryba aptarė savo posėdžiuose rugsėjo 8 ir rugsėjo 13 d., į projekto aptarimą taip pat įsitraukė kai kurios regioninės tarybos (pvz., Mažosios Lietuvos taryba spalio 13 d. posėdyje). Tarybos siūlymai dėl KP plano tobulinimo buvo pateikti KM sudarytai darbo grupei 2020-10-30 raštu Nr. S-129 „Dėl Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos 2020–2024 veiksmų plano projekto“, atkreipiant dėmesį į KP plano projekto trūkumus ir pateikiant siūlymus dėl jo papildymo.

Kultūros ministras 2020-11-16 įsakymu Nr. ĮV-1374 patvirtino KP planą, į kurį įtraukta didelė dalis Tarybos siūlymų:

- parengti ir patvirtinti rekomendacijas savivaldybėms dėl etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimo;
- parengti sutartinių giedojimo tradicijos perdavimo ir puoselėjimo centrų kūrimo Šiaurės ir Rytų Lietuvoje metodines gaires;
- sudaryti etninės ir nematerialaus kultūros paveldo srityje veikiančių organizacijų sąvadą; sudaryti nematerialaus kultūros paveldo vertybių, įrašytų į UNESCO reprezentatyvų žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašą (nuo 2001 m.) ir į Nematerialaus kultūros vertybių sąvadą (nuo 2017 m.), fundamentinių ir taikomųjų tyrimų (atliktų 2001–2021 m.) sąrašą;

- sudaryti ir viešinti užsienyje saugomų lietuvių folkloro garso įrašų ir archyvinių dokumentų fondų sąrašą;
- parengti ir patvirtinti kultūros ir kitų specialistų (jų tarpe ir pedagogų) kompetencijų tobulinimo etninės kultūros srityje bendrąsias gaires, jų įgyvendinimo rekomendacijas;
- atlikti nematerialaus kultūros paveldo sklaidos žiniasklaidos priemonėse kiekybinį ir kokybinį tyrimą, parengti rekomendacijas dėl nematerialaus kultūros paveldo sklaidos, atlikti jų įgyvendinimo stebėseną;
- parengti etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo svarbos visuomenei indekso vertinimo metodiką, atlikti bandomuosius vertinimus;
- parengti rekomendacijas dėl etnoregioninės tapatybės ugdymo centrų kūrimo ar stiprinimo, sudaryti tokių centrų sąvadą;
- atlikti regioninės savimonės tyrimus, apklausas;
- atlikti etninės kultūros reiškinių sklaidos etnografiniuose regionuose stebėseną;
- atlikti etninės kultūros integravimo į bendrojo ugdymo programas galimybių tyrimus;
- suorganizuoti renginius (olimpiadas) moksleiviams, susijusius su etnine kultūra ir jos sklaida;
- surengti etninės kultūros integravimo į įvairaus pobūdžio turizmo veiklas seminarus;
- atlikti etninės kultūros įtraukties į Kultūros kelius Lietuvoje galimybių tyrimą, parengti rekomendacijas;
- atlikti nevyriausybinių organizacijų, vietos, interesų bendruomenių įsitraukimo į nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimo, tęstinumo ir sklaidos veiklas analizę, parengti rekomendacijas.

Deja, visos KP plane patvirtintos priemonės nėra susietos su konkrečiais valstybės finansiniais išpareigojimais, dauguma priemonių pasižymi tik rekomendaciniu ir tiriamuoju pobūdžiu, nenumatant konkrečių etninės kultūros plėtrą užtikrinančių veiksmų.

Kultūros ir kūrybingumo plėtros programos projektas

2020 m. lapkričio 10 d. Tarybos posėdyje aptartas KM rengiamos Kultūros ir kūrybingumo plėtros programos (toliau – Kultūros programa) projektas. Atkreiptas dėmesys, kad Kultūros programos priemonėse beveik nebeliko termino *etninė kultūra*, o lietuvių etninei kultūrai artimas turinys pateko tik į su *istorine atmintimi* siejamą vieną priemonę ir į tris priemones, skirtas *nematerialiam kultūros paveldui* (tuo tarpu tautinių mažumų kultūrai skirta atskira 4-oji dalis, numatant net 10 priemonių). Savo išvadas Taryba pateikė 2020-11-10 raštu Nr. S-134 „Dėl kultūros ir kūrybingumo plėtros programos projekto“, kreipdamasi į KM ir siūlydama iš esmės tobulinti programos projektą, pateikdama konkrečius siūlymus dėl Kultūros programos tobulinimo ir primindama sukurtą Etninės kultūros plėtros valstybinės programos 2019–2027 m. koncepcijos projektą (išsamiau žr. <https://ekgt.lt/naujienos/ekgt-siulymai-del-kulturos-ir-kurybingumo-pletros-programos-projekto-tobulinimo.html>). Nėra žinoma, ar į Tarybos pastabas atsižvelgta, nes patobulintas Kultūros programos projektas nėra paskelbtas iki šiol.

Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos nuostatų naujos redakcijos projektas

Atsiliepdama į KM prašymą pateikti pastabas dėl Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos nuostatų (toliau – Nuostatai) naujos redakcijos projekto, Taryba 2020-06-25 raštu Nr. S-82 pritarė nutarimo projektui ir pasiūlė papildyti Nuostatų 7 punktą įtraukiant Lietuvos nacionalinio kultūros centro atstovą į Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos sudėtį.

Siūlymai dėl gyvųjų muziejų įteisinimo ir veiklos reglamentavimo

Taryba dar 2019 m. inicijavo Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo keitimo projektą, kuris leistų įteisinti gyvojo muziejaus statusą, taip pat suderino terminą *gyvasis muziejus* su Valstybine lietuvių kalbos komisija (šis terminas jau įtrauktas į Terminų banką). Seime buvo užregistruotas Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo Nr. I-930 2 straipsnio pakeitimo ir papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIP-4429, po pateikimo pradėtas jo svarstymas. Taryba 2020-05-05 raštu Nr. S-69 „Dėl projekto Nr. XIIP-4429“ kreipėsi į Seimo KK, siūlydama gegužės 6 d. vyksiančiame komiteto posėdyje pritarti projektui Nr. XIIP-4429. Taryba pateikė pastabas dėl Seimo kanceliarijos Teisės departamento ir KM pateiktų neigiamų išvadų dėl projekto Nr. XIIP-4429, siūlydama Seimo KK neatsižvelgti į daugumą išvadų (prie rašto pridėtoje lentelėje pateikti EKG argumentai, kodėl minėtos išvados yra nepakankamai pagrįstos). Atsižvelgdamas į Tarybos nuomonę, Seimo KK savo posėdyje nutarė atidėti projekto Nr. XIIP-4429 svarstymą.

2.1.4. Diskusijos apie etninės kultūros sąvoką kitų kultūros sričių kontekste surengimas

Etninės kultūros sampratos išaiškinimas yra susijęs ir su Tarybos įsipareigojimais atlikti Lietuvos kultūros tarybos (toliau – LKT) užsakytas ekspertines paslaugas dėl etninės kultūros sampratos apibrėžimo, projektų vertinimo kriterijų nustatymo ir pan. (žr. toliau 2.1.5). Tarybos iniciatyva 2020 m. sausio 7 d. Lietuvos nacionaliniame kultūros centre surengta diskusija „Etninės kultūros sąvoka“. Renginyje dalyvavo Lietuvos istorijos instituto, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos, Lietuvos literatūros ir tautosakos instituto, Klaipėdos universiteto, Lietuvos kraštotyros draugijos, Kultūros ministerijos, Žemės ūkio ministerijos, Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo, Nacionalinės UNESCO komisijos, Vilniaus etninės kultūros centro, LNKC ir EKG atstovai. Pagrindiniai diskusijoje nagrinėti klausimai:

- Etninės kultūros aprėptis;
- Etninės kultūros ir nematerialiojo kultūros paveldo sąsajos;
- Etninės kultūros, mėgėjų meno ir profesionaliojo meno sąsajos;
- Etninė kultūra praeities ir dabarties, kaimo ir miesto kultūrų sankirtose.

7 pav. Akimirka iš 2020-01-07 surengtos diskusijos „Etninės kultūros samprata“

Diskusijos pirmoje dalyje perskaityti šie pranešimai: dr. Petro Kalniaus (EKG T nario) „Etninės kultūros samprata etnoso teorijoje ir jos interpretacijos Lietuvoje“; dr. Dalios Urbanavičienės (EKG T pirmininkės) „Etninės kultūros sampratos aiškinimo įvairovė. Etninės kultūros sąveika su mėgėjų ir profesionaliuoju menu“; Mildos Valančiauskienės (Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos kultūros programų vadovės) „UNESCO nematerialaus kultūros paveldo samprata ir gerosios praktikos“; Vidos Šatkauskienės (LNKC direktoriaus pavaduotojos) „Nematerialaus kultūros paveldo ir etninės kultūros sąvokų aprėpties problematika Lietuvos kontekste“; dr. Daivos Vaitkevičienės (Prigimtinės kultūros instituto įkūrėjos) „Prigimtinės kultūros sąvoka ir samprata“.

Po diskusijos Taryba parengė anketą „Etninės kultūros samprata“ ir išplatino renginio dalyviams bei EKG T padaliniams etnografiniuose regionuose. Diskusijos ir apklausos rezultatai buvo panaudoti Tarybai atliekant minėtas LKT užsakytas ekspertines paslaugas.

2.1.5. Siūlymai dėl etninės kultūros konkursinio finansavimo modelio tobulinimo

EKG T 2020 m. rengė siūlymus dėl etninės kultūros konkursinio finansavimo modelio tobulinimo atlikdama šiuos veiksmus: 1) įgyvendindama LKT užsakytas ekspertines paslaugas (tyrimą); 2) rengdama ir teikdama išvadas dėl LKT skiriamo finansavimo etninės kultūros projektams.

LKT užsakyto tyrimo įgyvendinimas

Taryba laimėjo LKT paskelbtus viešuosius pirkimus 2020 m. atlikti Etninės kultūros srities Proceso ir Projekto kokybės identifikavimo ir vertinimo paslaugas. Teikiant šias paslaugas vadovautasi: 1) etninės kultūros ekspertų (mokslininkų ir praktikų) apklausomis, jų rezultatų analize ir apibendrinimais, etninės kultūros srities Proceso ir Projekto kokybės identifikavimo ir vertinimo kriterijų bei rodiklių svarstymais per EKG T posėdžius priimant kolegialius sprendimus; 2) mokslinės literatūros, teisės aktų, kitų dokumentų ir šaltinių (Lietuvos ir kitų šalių) analize, etninės kultūros plėtros būklės ir sąsajų su kitomis kultūros sritimis (švietimu, socialine aplinka, sveikatos apsauga, ekonomika ir kt.) analize, įvairių etninės kultūros pasireiškimo formų ir veiklų, jų metu sukuriamų etninės kultūros produktų kokybės analize remiantis Lietuvos ir užsienio pavyzdžiais.

Etninės kultūros ekspertų nuomonės buvo derinamos surengiant dvi apklausas ir aptariant jų rezultatus Tarybos posėdžiuose. Pirmoji apklausa pagal klausimyną „Etninės kultūros samprata“ išplatinta visiems EKG T nariams ir 2020-01-07 surengtos diskusijos dalyviams, apklausos rezultatai buvo aptarti Tarybos posėdžiuose sausio 14 ir vasario 11 d., suderinant bendrą EKG T narių nuomonę. Antrajai apklausai parengtas klausimynas „Etninės kultūros veiklos ir jų metu sukuriami produktai“ išplatintas 148 respondentams (visiems EKG T nariams ir regioninių EKG T tarybų nariams). Šios apklausos rezultatai aptarti Tarybos posėdyje kovo 10 d., kurio metu bendru sutarimu patvirtinti patobulinti etninės kultūros veiklų ir jų metu sukuriamų produktų sąrašai. Etninės kultūros srities Proceso ir Projekto vertinimo kriterijų ir rodiklių sąrašai buvo aptarti ir suderinti nuotoliniuose Tarybos posėdžiuose balandžio 28 ir gegužės 12 d.

Etninės kultūros ekspertų nuomones apibendrina ir Etninės kultūros srities Proceso ir Projekto kokybės identifikavimo ir vertinimo paslaugų aprašą (beveik 60 p. apimties) parengė EKG T pirmininkė Dalia Urbanavičienė ir EKG T pirmininko pavaduotojas Jonas Rudzinskas. Tarybos atlikto tyrimo tarpinė ataskaita priduta LKT birželio 1 d., ji buvo tikslinama, o galutinis variantas ir santrauka pateikti LKT rugpjūčio 21 d.

Tyrimo turinys apima šias dalis:

1. Apibrėžimai (Etninės kultūros sritys, Etninės kultūros sritys Proceso ir Projekto, Etninės kultūros sritys veiklų ir jomis kuriamų produktų).
2. Etninės kultūros sritys Proceso ir Projekto nusakymas (etninės kultūros santykyje su profesionaliąja kūryba, mėgėjų kūryba ir kitais su etninės kultūros Proceso ir Projektais susijusiais aspektais).
3. Etninės kultūros sritys Proceso ir Projektų duomenys ir duomenų šaltiniai.
4. Etninės kultūros sritys Proceso ir Projektų vertinimo ir stebėsenos metodai (pagrindinės metodologinės strategijos, kokybės vertinimo kriterijai ir rodikliai).
5. Etninės kultūros sritys Proceso ir Projektų kriterijų ir rodiklių sąrašai (apimant santykį su profesionaliąja kūryba, mėgėjų kūryba ir kitais aspektais, ilgalaikį ir trumpalaikį etninės kultūros Proceso poveikį kitoms viešojo gyvenimo sritims).
6. Stebėsenos pagal nurodytus rodiklius ekonomiškumas (apimant rodikliams pagrįsti reikalingų duomenų prieinamumą, duomenų analizės metodus).
7. Literatūra ir priedai.

Išsamiau apie EKGAT atliktą tyrimą žr. <https://ekgt.lt/naujienos/etnines-kulturos-srities-proceso-ir-projekto-kokybes-identifikavimo-ir-vertinimo-paslaugu-tarpine-at.html>.

Papildomai LKT prašymu rugsėjo 8 d. įvyko pasitarimas su LKT darbuotojais dėl etninės kultūros srityje atliktų trijų tyrimų (parengtų EKGAT, LNKC ir dr. Vytauto Tumėno) subendrinimo ir pateikimo LKT. Tuo tikslu Tarybos atstovai kartu su LNKC ir V. Tumėnu surengė 4 pasitarimus, kurių metu suderino visų trijų tyrimų aprašus, o spalio 13 d. subendrintą tyrimą pateikė LKT. Apie subendrintą tyrimą išsamiau žr. <https://www.lkt.lt/sriciu-apzvalgos/etnine-kultura>

LKT skiriamas finansavimas etninės kultūros projektams

Taryba svarstė nepakankamo finansavimo etninės kultūros projektams problemą savo posėdžiuose kovo 10, balandžio 28, rugsėjo 8 ir lapkričio 10 d. Šis klausimas taip pat svarstytas EKGAT regioninių tarybų posėdžiuose (pvz., Mažosios Lietuvos tarybos posėdyje kovo 3 d.). Norėdama vertinimui gauti daugiau informacijos, Taryba raštais 2020-03-13 Nr. S-47 ir 2020-11-05 Nr. S-132 kreipėsi į LKT, prašydama pateikti tikslius duomenis apie etninės kultūros sritys projektų finansavimą Kultūros rėmimo fondo (toliau – KRF) lėšomis 2019 ir 2020 m.

Taryba 2020-12-07 raštu Nr. S-148 „Dėl nepakankamo etninės kultūros finansavimo Lietuvos KRF lėšomis“ kreipėsi į Seimo KK, pateikdama išvadą, kad etninės kultūros sritys finansavimas palyginti su kitomis kultūros ir meno sritimis 2015–2020 m. laikotarpiu sumažėjo net 60 proc. (nuo 583 tūkst. Eur iki 350 tūkst. Eur), kai kitoms sritims tik augo; etninės kultūros diskriminacija ypač išaugo 2019 ir 2020 m. (tačiau itin išaugo lėšos tarpsritiniams projektams, cirko ir tarpdisciplininio meno sritims), o COVID-19 plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plane etninė kultūra gavo tik 2,21 proc. lėšų. Tarybos įsitikinimu, etninės kultūros diskriminavimas skiriant KRF lėšas kyla iš ydingo KRF skirstymo modelio: visi sprendimai priimami LKT, kuri sudaryta nesivadovaujant atskirų kultūros ir meno sričių atstovavimo principu, sritys neturi pastovios kvotos ir proporcingo jų suderinimo, o sričių ir programų projektus vertina viešųjų pirkimų būdu LKT atrinkti ekspertai. Todėl Taryba pasiūlė nepakankamo etninės kultūros finansavimo problemą spręsti iš esmės – keičiant KRF skirstymo modelį, rekomenduodama vadovautis Estijos KRF pavyzdžiu. Minėto Tarybos rašto prieduose pateikti palyginimai: 2015–2020 m. LKT skirtos lėšos kultūros ir meno sričių projektams; Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamos programos 2018–2021 m.; LKT 2020 m. III finansavimo etapo (skirto COVID-19 sukeltoms pasekmėms mažinti) paskirstymas; 2019 ir 2020 m. LKT skirtų lėšų pagal sritis ir programas palyginimas; Estijos, Latvijos ir

Lietuvos KRF skirstymo proporcijos; Estijos kultūros rėmimo fondo įstatymas ir jo vertimas į lietuvių k. Išsamiau apie šią problemą žr. <https://www.ekgt.lt/naujienos/del-nepakankamo-etnines-kulturos-finansavimo-krf-lesomis.html>.

Gruodžio 9 d. Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo Seimo KK posėdyje, kuriame buvo svarstomos KRF skirstymo per LKT problemos (dėl Konstitucinio teismo išvados), tačiau Tarybos iškeltos problemos svarstymas nukeltas ateičiai.

2.1.6. Etninės kultūros veiklų plėtra Lietuvos nacionaliniame muziejuje

Vasario 10 d. Taryboje įvyko pasitarimas su Lietuvos nacionalinio muziejaus (toliau – LNM) Etninės kultūros skyriaus vedėja Elvyda Lazauskaite dėl LNM veiklos plėtojimo etninės kultūros srityje. Taryba 2020-02-12 raštu Nr. S-36 „Dėl Lietuvos Nacionalinio muziejaus Etninės kultūros skyriaus“ kreipėsi į kultūros ministrą M. Kvietkauską, išreikšdama rūpestį dėl užtrukusio LNM Etninės kultūros skyriaus materialinės bazės modernizavimo ir prašydama KM skirti ypatingą dėmesį tam, kad Tautodailės metais galiausiai būtų užbaigtas ir įgyvendintas ilgametis LMB Etninės kultūros skyriaus plėtros ir modernizavimo planas. KM 2020-03-16 raštu Nr. S2-686 atsakė, kad svarstant LNM veiklos plėtros galimybes atkreips dėmesį į Tarybos pateiktus argumentus.

2.1.7. Siūlymai dėl etninės kultūros srities profesijų įtraukimo į Lietuvos profesijų klasifikatorių

Taryba 2020 m. ėmėsi analizuoti etnokultūrinių profesijų nepakankamo įtraukimo į Lietuvos profesijų klasifikatorių (toliau – LPK) problemą: šį klausimą aptarė savo posėdžiuose lapkričio 10 ir gruodžio 8 d., kreipėsi į EKGT regionines tarybas ir kitas suinteresuotas organizacijas, prašydama siūsti siūlymus dėl LPK papildymo etninės kultūros srities profesijomis. Tarybos siūlymai dėl LKP papildymo buvo pateikti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, atsakingai už LPK sudarymą 2021 m. sausio mėn. (gautas atsakymas, kad Taryba bus kviečiama teikti siūlymus dėl naujos LPK versijos parengimo).

2.2. Etninės kultūros ugdymo, studijų ir mokslo plėtra

Taryba 2020 m. daug dėmesio skyrė etninės kultūros ugdymo plėtrai – inicijuodama naujų bendrojo ugdymo programų vertinimus, koordinuodama Lietuvos moksleivių etninės kultūros olimpiados organizavimą, užsakydama tyrimus apie etninės kultūros ugdymo būklę, vertindama su etninės kultūros specialistų rengimu susijusių studijų aprašų projektus, siekdama užtikrinti lituanistikos prioriteto įgyvendinimą ir kt.

2.2.1. Siekiai užtikrinti etninės kultūros ugdymo plėtrą tobulinant bendrąsias ugdymo programas

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos (toliau – ŠMSM) užsakymu 2020 m. buvo parengti įvairių dalykų bendrųjų ugdymo programų (toliau – BUP) projektai. Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme nustatytas švietimo tikslas perteikti asmeniui tautinės ir etninės kultūros pagrindus, laiduoti sąlygas asmens brandžiai tautinei savimonei formuotis, tačiau etninė kultūra nėra privalomas dalykas, deklaruojamas tik jos integravimas į kitus dalykus. Todėl Taryba, bendradarbiaudama su Lietuvos etninės kultūros ugdytojų sąjunga (toliau – LEKUS), skyrė nemažai dėmesio etninės kultūros integravimui į įvairių dalykų BUP projektus. Šis klausimas buvo svarstomas ne tik Taryboje, bet ir EKGT regioniniuose padaliniuose (pvz., Mažosios Lietuvos tarybos posėdžiuose birželio 30 ir spalio 13 d.), Mažosios Lietuvos taryba

2020-07-15 raštu Nr. S-ML-16 kreipėsi į Tarybą, rekomenduodama siūlyti ŠMSM įtraukti etninės kultūros pamokas kaip atskirą dalyką.

EKGT sudarytos Švietimo ir mokslo grupės posėdyje spalio 20 d. buvo aptarti siūlymai dėl etninės kultūros įtraukimo į BUP projektus. Gruodžio 14 d. EKGT pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo ŠMSM surengtoje nuotolinėje diskusijoje „Literatūrinis ugdymas mokykloje: kokie kūriniai ugdys mūsų vaikų kultūrinį sąmoningumą?“, pateikė raštu savo išvadas dėl lietuvių kalbos ir literatūros pradinio ir pagrindinio ugdymo BUP trūkumų etnokultūrinių tradicijų puoselėjimo atžvilgiu. Pastebėta, kad deklaruoto lietuvių kalbos ir literatūros ugdymo tikslo per lietuvių kalbą ugdytis mokiniams savo tapatybę neatitinka pradinio ugdymo programos uždaviniai ir kompetencijų apibūdinimai, kai kurie mokymo turinio aspektai, o tekstų atrankai nustatytas nepagrįstas reikalavimas, kad 3–4 klasėse lietuvių vaikų literatūros kūriniai sudarytų tik 50 proc. Pagrindinio ugdymo lietuvių kalbos ir literatūros programoje taip pat per mažai dėmesio skirta su tautiškumo ugdymu susijusiems dalykams, net neužsiminta apie unikalią lietuvių kūrybą – sutartines (nors jos yra įrašytos į UNESCO Reprezentatyvųjų žmonių nematerialaus kultūros paveldo sąrašą), taip pat neužsiminta apie žaidimų tautosaką ir apskritai apie žaidimus (nors tiek vaikų, tiek jaunimo žaidimai būtų labai naudingi pagrindinio ugdymo programai). D. Urbanavičienės pastabos buvo įtrauktos į ŠMSM surengtos diskusijos protokolą.

Tarybos užsakymu LEKUS lapkričio–gruodžio mėn. atliko įvairių dalykų (pradinio ugdymo, etikos, tikybos, lietuvių kalbos ir literatūros, pilietinio ugdymo, muzikos, dailės, teatro, technologijų, sveikatos ir fizinio ugdymo) naujųjų BUP projektų tyrimą. Šio tyrimo išvados:

- lietuvių kalbos ir literatūros programoje pasigendama nuoseklaus dėmesio tautosakai;
- etikos programoje numatomas transdiscipliniškumas, bet tarp integracinių ryšių nėra etninės kultūros ugdymo;
- tikybos programoje sąsajos su etnine kultūra išvelgiamos tik minint etinius ir kultūrinius klausimus;
- pilietiškumo ugdymo pagrindų programoje pasigesta etninės kultūros ugdymo temų integravimo ugdant kūrybiškumo ir kultūrinę kompetencijas;
- muzikos programoje stengiasi etninei kultūrai skirti dėmesio;
- dailės programos projekto autoriams pasiūlyta atsisakyti klaidingo požiūrio, kad Lietuvos tradicinė dailė yra tik praeities dalykas, nes ji gyvuoja ir dabar;
- technologijų programą pasiūlyta papildyti temomis, sietinomis su etnokultūriniu ugdymu;
- teatro programoje rašoma apie kultūrą plačiaja prasme, tačiau etninei kultūrai dėmesio skirta mažai;
- fizinio ugdymo programoje pasigendama paveldėtų etnokultūrinių sportinių tradicijų išmanymo, tinkamo įtraukimo į kūrybingumo ir kultūrinių kompetencijų ugdymą;
- šokio programoje daugiau dėmesio skiriama stilizuotiems liaudies šokiams, o ne juos suformavusiai tradicijai.

Tyrimo išvados ir rekomendacijos dėl BUP projektų tobulinimo buvo pateiktos ŠMSM iki nustatyto termino (2021 m. sausio pabaigos).

2.2.2. Lietuvos moksleivių etninės kultūros olimpiados organizavimas

Taryba 2020 m. toliau koordinavo nuo 2018 m. pradėtos rengti Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiados (toliau – Olimpiada) organizavimą, nepaisydama pasunkėjusių dėl karantino aplinkybių.

Antrosios Olimpiados organizavimas

Antrosios Olimpiados pirmasis turas (savivaldybėse) buvo surengtas iki 2019 m. gruodžio vidurio. Antrasis turas laiku buvo surengtas tik keturiuose Lietuvos etnografiniuose regionuose: Suvalkijos (Sūduvos) – vasario 6 d. Kalvarijos krašto muziejuje; Dzūkijos (Dainavos) – vasario 26 d. Merkinės Vinco Krėvės gimnazijoje; Žemaitijos – vasario 27 d. Telšių Džiugo gimnazijoje; Mažosios Lietuvos – vasario 27 d. Šilutės Hugo Šojaus muziejuje-dvare. Nespėjus iki karantino surengti regioninio turo Aukštaitijoje, jis buvo nukeltas į birželio 16 d. ir įvyko nuotoliniu būdu.

8 pav. Antrosios Olimpiados Suvalkijoje (Sūduvoje) dalyviai

9 pav. Antrosios Olimpiados Dzūkijoje (Dainavoje) dalyviai

10 pav. Antrosios Olimpiados Mažojoje Lietuvoje dalyviai

11 pav. Antroji Olimpiada Aukštaitijoje

Iš viso antrosios Olimpiados regioniniame ture dalyvavo 91 mokinys (51 mokinys iš 5–8 kl. amžiaus grupės ir 40 mokinių iš 9–12 kl. amžiaus grupės). Regioninio turo rezultatai buvo aptarti regioninių tarybų posėdžiuose: vasario 18 d. – Suvalkijos (Sūduvos) tarybos, kovo 3 d. – Mažosios Lietuvos, balandžio 1 d. – Dzūkijos (Dainavos), kovo 19 ir birželio 15 d. – Aukštaitijos. EKG T pasirūpino dovanomis Olimpiados regioninio turo dalyviams, kreipdamasi 2020-02-06 raštu Nr. S-30 „Dėl paramos moksleivių etninės kultūros olimpiados regioniniam turui“ į Vilniaus etninės kultūros centrą, o 2020-02-21 raštu Nr. S-38 – į Telšių rajono savivaldybės Švietimo ir sporto skyrių, prašydama paremti Žemaitijos regioninį turą skiriant lėšų kavos pertraukai ir ekskursijos gido paslaugoms apmokėti (prašymai buvo patenkinti).

Dėl suvėluoto regioninio turo Aukštaitijoje teko pavėlinti ir Olimpiados šalies turą. Jis įvyko tik spalio 2 d. Vilniaus Senvagės gimnazijoje. Tuo metu buvo surengta diskusija su Olimpiadoje dalyvavusiais mokytojais dėl etnokultūrinio ugdymo mokyklose ir etninės kultūros populiarinimo pradinėse klasėse.

12–15 pav. Antrosios Olimpiados šalies turo Vilniaus Senvagės gimnazijoje dalyviai

Tarybos posėdyje spalio 13 d. buvo aptarti antrosios Olimpiados rezultatai, nutarta siūlyti respublikinėms ir regioninėms žiniasklaidos priemonėms pristatyti Olimpiados laureatus.

Trečiosios Olimpiados organizavimas

Taryba ėmė raginti Lietuvos savivaldybes ruošti trečiajai Olimpiadai dar 2020 m. pradžioje. Pavyzdžiui, vasario 19 d. Vilniaus r. savivaldybės surengtame seminare mokytojams EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė skaitė paskaitą apie Olimpiadą ir etnokultūrinį ugdymą. Taryba 2020-06-27 raštu Nr. S-87 „Dėl Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiados pirmojo etapo“ kreipėsi į Lietuvos moksleivių neformaliojo švietimo centrą ir Lietuvos savivaldybes, kviesdama bendradarbiaujant su EKG T regioniniais padaliniais sudaryti komisijas Olimpiadai savivaldybėse organizuoti.

Trečiosios Olimpiados savivaldybių turo organizavimas buvo aptartas bendrame išplėstiniame EKG T regioninių tarybų posėdyje, vykusiame Lazdijų kultūros centre rugsėjo 10 d., taip pat atskiruose EKG T regioninių tarybų posėdžiuose: liepos 25, rugsėjo 10 ir gruodžio 31 d. – Dzūkijos (Dainavos) tarybos; rugsėjo 19 d. – Suvalkijos (Sūduvos) tarybos, gruodžio 11 d. – Aukštaitijos. Tarybos sudaryta Švietimo ir mokslo darbo grupė šį klausimą svarstė nuotoliniame posėdyje spalio 20 d.

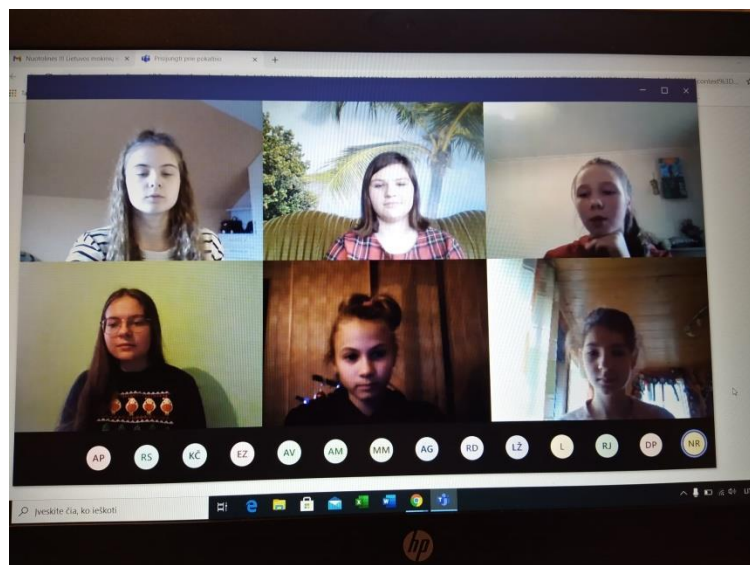
Trečiosios Olimpiados savivaldybių turai įvyko 2020 m. gruodžio mėn. – 2021 m. sausio mėn. nuotoliniu būdu.

16 pav. Trečiosios Olimpiados I turo Zarasų rajone dalyviai

17 pav. Trečiosios Olimpiados I turo Varėnos rajone dalyviai

18 pav. Trečiosios Olimpiados I turo Lazdijų rajone dalyviai

Nepaisant karantino, 2020 m. trečiosios Olimpiados pirmame ture dalyvavusių savivaldybių skaičius, palyginti su ankstesniais metais, mažai pakito, tačiau sumažėjo dalyvavusių mokinių skaičius:

Regionas	Savivaldybių skaičius			Mokinių skaičius		
	I olimpiada 2018–2019	II olimpiada 2019–2020	III olimpiada 2020–2021	I olimpiada 2018–2019	II olimpiada 2019–2020	III olimpiada 2020–2021
Aukštaitija	6	11	13	54	66	59
Dzūkija (Dainava)	3	6	4	49	66	23
Mažoji Lietuva	2	3	3	24	19	8
Suvalkija (Sūduva)	4	5	1	39	34	5
Žemaitija	5	7	8	62	33	47
Kaunas	1	1	1	19	10	5
Vilnius	1	1	1	11	12	6
Iš viso	22	34	31	258	240	153

2.2.3. Tyrimas „Etnokultūrinio ugdymo ypatumai ir svarba jaunimo ir suaugusiųjų amžiaus grupėse“

Tarybos užsakymu 2020 m. Loreta Lichtarovičienė atliko tyrimą „Etnokultūrinio ugdymo ypatumai ir svarba jaunimo ir suaugusiųjų amžiaus grupėse“, kurio tikslas – įvertinti formaliojo etnokultūrinio ugdymo (-si) ypatumus Lietuvos suaugusiųjų gimnazijose, nustatyti etnokultūrinio ugdymosi svarbą asmenybės brandai. Tyrimo išvada: etninė kultūra jaunimo ir suaugusiųjų amžiaus grupėje svarbi tiek asmenybės brandai, tiek tolesniam gyvenimui, ženkliai prisideda ugdant bendrąsias kompetencijas bei siekiant geresnių mokinio pažangumo rezultatų. Pateiktos rekomendacijos: 1) privalomas etninės kultūros pamokas skirti visiems humanitarinį profilį pasirinkusiems vidurinio ugdymo mokiniams; 2) skirti etninės kultūros dalykui ne mažiau kaip 74 val. per mokslo metus; 3) siūlyti visiems mokiniams rinktis praktinę etnokultūrinę veiklą – būrelius, klubus, amatų mokymus; 4) laikyti etninės kultūros integraciją tik pagalbine priemone siekiant bendrų švietimo tikslų ir kokybiško etnokultūrinio ugdymo; 5) numatyti etninės kultūros specialisto etatą kitų dalykų mokytojų konsultacijai, jei ugdymo įstaiga pageidauja etninę kultūrą integruoti į kitus dalykus; 6) skirti didesnę dėmesį etninės kultūros mokytojų, galinčių tinkamai vesti etninės kultūros pamokas, parengimui.

2.2.4. Etnokultūrinės krypties Alytaus „Sakalėlio“ pradinės mokyklos uždarymo problema

Alytaus „Sakalėlio“ pradinė mokykla 2020-03-04 raštu Nr. S-18-(2.3) kreipėsi į Tarybą, prašydama išsakyti nuomonę dėl Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2016-05-26 priimto sprendimo sujungti etnokultūrinės krypties Alytaus „Sakalėlio“ pradinę mokyklą su Alytaus Vidzgirio progimnazija pertvarkant Alytaus miesto savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklą. Šį klausimą Taryba apsvaustė savo posėdyje kovo 10 d., o Dzūkijos (Dainavos) taryba – balandžio 1 d. Remdamasi priimtu bendru sprendimu, Taryba 2020-03-10 raštu Nr. S-46 „Dėl Alytaus m. „Sakalėlio“ pradinės mokyklos išsaugojimo“ kreipėsi į Seimo Švietimo ir mokslo komitetą (toliau – Seimo ŠMK), ŠMSM, Alytaus miesto merą Nerijų Cesiulį ir Alytaus m. savivaldybės tarybą, nepritardama projektiniam planui panaikinti „Sakalėlio“ pradinę mokyklą – ji pasižymi sėkmingu specializuotu etninės kultūros ugdymu, veikia itin ekonomiškai, yra 100

% užpildyta, o Vidzgirio progimnazijos patalpų būklė yra prastesnė. Gauti atsakymai į šį raštą: Seimo ŠMK nutarė atlikti parlamentinę kontrolę tuo klausimu; ŠMSM priminė, kad viskas priklauso nuo Alytaus miesto savivaldybės, kuriai priskirtos Alytaus „Sakalėlio“ pradinės mokyklos savininko teisės ir pareigos; Alytaus miesto savivaldybė atsakė, kad vykdys Alytaus „Sakalėlio“ pradinės mokyklos prijungimo prie Vidzgirio progimnazijos procesą siekdama užtikrinti „Sakalėlio“ pradinės mokyklos mokinių ugdymo savitumo tęstinumą – etninės kultūros, tautinių papročių ir amatų puoselėjimą.

Vis dėlto gegužės 30 d. Alytaus m. savivaldybės taryba pakeitė sprendimą ir nutarė „Sakalėlio“ pradinės mokyklos nejungti su Vidzgirio gimnazija. Išsamiau apie tai žr. <https://alkas.lt/2020/05/30/alytiskiai-apsigyne-nuo-savivaldybes-keslu-sunaikinti-sakalelio-ir-drevinuko-mokyklas-video/>

2.2.5. Neformalaus etnokultūrinio ugdymo stebėseną ir sklaidą

Taryba daugiausia dėmesio skyrė etnokultūrinių stovyklų organizavimui ir neformalaus etnokultūrinio ugdymo stebėsenai etnografiniuose regionuose.

Etnokultūrinės stovyklos yra itin patraukli neformalaus ugdymo forma, jos gali turėti didelę įtaką ne tik plėtojant jaunosios kartos etnokultūrinį ugdymą mūsų šalyje, bet ir stiprinant užsienio lietuvių ryšius su Lietuva ir jos tradicijomis. 2020 m. vasario mėnesį EKGKT atliko apklausą „2020 m. Lietuvoje vyksiančios etnokultūrinės vasaros stovyklos“, parengusi anketą sistemoje www.apklausa.lt ir išsiuntusi kvietimą ją užpildyti regioninėms taryboms, savivaldybių administracijoms, visuomeninėms organizacijoms. Pagal gautus duomenis parengtas ir EKGKT svetainėje paskelbtas 2020 m. vyksiančių etnokultūrinių vasaros stovyklų sąrašas, apie jį pranešta Tarybos socialinio tinklo „Facebook“ (FB) paskyroje, taip pat žiniasklaidai.

Dzūkijos (Dainavos) taryba atliko etnokultūrinių vasaros stovyklų stebėseną regione: Varėnos r. Liškiavos daugiafunkcis centras surengė stovyklą „Amatai ir tradicijos“, Dargužių amatų centras – stovyklą „Menų dūzgės“, laisvoji mokytoja I. Meduneckytė-Tamošiūnienė – stovyklą „Pažink savo kraštą“, taip pat surengta Dzūkijos tradicinių amatų, kulinarinio paveldo ir folkloro kursai-stovykla, o etnografinėje Prano Dzūko sodyboje – 3 dienų etnokultūrinė stovykla vaikams ir jaunimui „Paslapčių sodai“; etnokultūra integruota ir į kitas stovyklas – Alytaus „Sakalėlio“ pradinės mokyklos dieninę stovyklą, Trakų rajono vaikų vasaros stovyklą pagal projektą „Auginkime gyvybingą šeimą“ ir kt.

Atliekant *neformalaus ugdymo stebėseną etnografiniuose regionuose* nustatyta:

- Suvalkijos (Sūduvos) regione 2020 m. akredituota 14 edukacinių etnokultūrinių užsiėmimų, kultūros paso paslaugų renginiuose dalyvavo 338 moksleiviai ir 26 juos lydintys asmenys, iš viso pravesta 16 edukacinių užsiėmimų (populiariausios yra kraitinių skrynių, žvakių liejimo, baltų raštų ir ženklų bei tradicinių žaidimų edukacijos).

- Aukštaitijos regione vykdyta 14 naujų vaikų etnokultūriniam ugdymui skirtų veiklų. Aukštaitijos taryba aktyviai bendradarbiavo su regiono savivaldybėmis etninės kultūros neformalaus ugdymo plėtros procese, vykdė stebėseną, konsultavo, tarpininkavo ir inicijavo renginius, susijusius su neformalaus ugdymo plėtra.

- Dzūkijos (Dainavos) regione vyko 56 neformalaus etnokultūrinio ugdymo renginiai, parengta 15 edukacinių programų.

- Mažosios Lietuvos taryba konstatavo, kad regione per mažai teikiama su etnokultūrinio ugdymu susijusių projektų (vyrauja sportui ir populiariajai kultūrai skirti projektai).

2.2.6. LMTA Etnomuzikologijos katedros išsaugojimas

Taryba lapkričio 10 d. posėdyje aptarė Lietuvos muzikos ir teatro akademijos (toliau – LMTA) vadovybės siekį panaikinti savarankišką Etnomuzikologijos katedrą. Vadovaudamasi posėdžio sprendimu, Taryba 2020-11-12 raštu Nr. S-136 „Dėl Etnomuzikologijos katedros savarankiško statuso išsaugojimo Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje“ kreipėsi į LMTA, pateikdama argumentus dėl būtinybės išsaugoti LMTA Etnomuzikologijos katedros savarankiškumą, pasiūlydama sudaryti palankias sąlygas šios katedros plėtrai, suteikti daugiau etnomuzikologinių žinių ir kitų LMTA specialybių studentams. Po šio rašto LMTA nebeplėtoja Etnomuzikologijos katedros sujungimo klausimo.

2.2.7. Kultūros studijų aprašo vertinimas

Studijų kokybės vertinimo centro prašymu Taryba 2020-02-27 raštu Nr. S-42 „Dėl pastabų Kultūros studijų krypties aprašo projektui“ pateikė savo išvadas dėl Kultūros studijų krypties aprašo projekto – jis įvertintas iš esmės teigiamai, pateikti siūlomai pataisymai. Tačiau rašte pažymima, kad EKGK ir toliau laikosi nuomonės, kad į studijų krypčių sąrašą būtina gražinti savarankišką Etnologijos ir folkloristikos studijų kryptį. Kovo 9 d. Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo Studijų kokybės vertinimo centro surengtame pasitarime dėl Kultūros studijų aprašo projekto tobulinimo.

2.2.8. Siūlymai dėl lituanistikos prioriteto užtikrinimo

Taryba birželio 9 d. posėdyje aptarė Lietuvos mokslo tarybos (toliau – LMT) parengtą prioritetinių lituanistikos tyrimų temų sąrašo projektą, atkreipdama dėmesį į Lietuvos istorijos instituto etnologų perspėjimą dėl etnologijos krypties temų ignoravimo šio sąrašo projekte. Taryba 2020-06-18 raštu Nr. S-81 „Dėl prioritetinių lituanistikos tyrimų temų 2021–2030 m. sąrašo projekto“ kreipėsi į Seimo ŠMK pirmininką E. Jovaišą, ŠMSM ir LMT, siūlydama pakeisti kai kurių temų pavadinimus, papildyti lituanistinio paveldo paieškas etnografinėmis ir folkloristinėmis ekspedicijomis, įtraukti etninėse žemėse gyvenančių lietuvių tyrimus į lietuvių diasporos istorijos ir kultūros tyrimus. LMT 2020-07-08 raštu Nr. 4S-682 atsakė, kad į EKGK pateiktus siūlymus bus atsižvelgta tikslinant temų formuluotes, pildant sąrašą naujomis temomis.

2.3. Su etninės kultūros plėtra susijusių atmintinų metų ir svarbių datų pažymėjimo įgyvendinimas, inicijavimas

Taryba 2020 m. daugiausia dėmesio skyrė Tautodailės ir Eugenijos Šimkūnaitės metų įgyvendinimui, nutarė prisidėti prie Mažosios Lietuvos metų paskelbimo 2023 metais, dalyvavo rengiant Kultūros kongreso 30-metį ir kt.

2.3.1. Tautodailės metų įgyvendinimas

Pagal Tautodailės minėjimo 2020 metais veiksmų planą (patvirtintą Lietuvos Respublikos vyriausybės 2019-11-13 nutarimu Nr. 1151) Taryba kartu su LNKCC, LNM, Lietuvos kultūros tyrimų institutu (LKTI) ir Lietuvos tautodailininkų sąjunga (LTS) ėmėsi organizuoti tarptautinį *tautodailės simpoziumą ir konferenciją*. Tuo tikslu buvo surengti 4 tarpinstituciniai pasitarimai, klausimas aptartas Tarybos posėdyje spalio 13 d. Organizatorių vardu EKGK raštais 2020-08-05 Nr. S-102 ir 2020-10-15 Nr. S-119 kreipėsi į Seimo valdybą ir Seimo KK, prašydama sudaryti galimybę surengti tarptautinį simpoziumą „Tautodailė šiuolaikinėje visuomenėje“ 2020 m. lapkričio 18 d. Seimo konferencijų salėje (III rūmuose), suteikti

sinchroninio vertimo lietuvių–anglų kalbomis paslaugas, tiesiogiai transliuoti renginį. Vienas svarbiausių šio tarptautinio simpoziumo uždavinių – susipažinimas su gerąja užsienio šalių patirtimi, todėl buvo suplanuotas užsienio šalių (Vengrijos, Lenkijos, Latvijos, Estijos) atstovų dalyvavimas nuotoliniu būdu. Seimo valdyba sutiko ir leido rengti Seime simpoziumą.

Tačiau atsižvelgiant į Lietuvoje dėl pandemijos įvestą karantiną, Taryba organizatorių vardu paprašė nukelti simpoziumą į 2020 m. gruodžio 16 d. (EKGT 2020-11-06 raštas Nr. S-133), o situacijai nepagerėjus – į 2021 m. gegužės 26 d. (EKGT 2020-12-03 raštas Nr. S-146). Seimo valdyba pritarė EKGT ir simpoziumo organizatorių siūlymui.

Dalyvavimas atstovaujant EKGT kituose Tautodailės metų renginiuose. 2020 m. sausio 4 d. Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė ir pavaduotojas J. Rudzinskas dalyvavo Tautodailės metų paskelbimo ir „Aukso vainikų“ įteikimo šventėje Alytuje, o vasario 18 d. – konferencijoje „Tautodailė šiandien“, surengtoje Znanovskų muziejuje (Zypliai, Šakių r.).

Tarybos pirmininko pavaduotojas J. Rudzinskas dalyvavo daugelyje kitų svarbiausių Tautodailės metams skirtų renginių: sausio 23 d. konferencijoje „Tautinis paveldas – Žemaičių ir Tautodailės metų sandūroje“ Telšiuose; vasario 8 d. – paskelbiant Tautodailės metus Palangoje vykusio festivalio „Palangos stintos“ atidarymo metu; kovo 31 d. – Lietuvos meno kūrėjų asociacijos surengtoje konferencijoje; birželio 12 d. – konferencijoje „Kryždirbystė Lietuvoje“ Alytuje; liepos 17 d. – tarptautiniame kalvystės seminare Užventyje; liepos 25 d. – skulptorių ir tapytojų respublikiniame seminare Uoginių amatų centre Kupiškio r.; rugsėjo 11 d. – konferencijoje „Tautodailė šiandien“ Kretingoje; rugsėjo 18 d. – konferencijoje „2020 – Tautodailės metai“ Klaipėdoje; rugsėjo 25 d. – tarptautinėje konferencijoje „Kryždirbystės tradicija“ Telšiuose; gruodžio 17 d. – konferencijoje, skirtoje tautodailės ir P. Galaunės metams Vilniuje.

19–20 pav. Tarybos pirmininko pavaduotojas ir LTS pirmininkas J. Rudzinskas Tautodailės metų renginiuose

Tautodailės metų viešinimas. Tarybos pirmininko pavaduotojas ir LTS pirmininkas Jonas Rudzinskas kovo 9 d. pristatė Tautodailės metų veiksmų programą ir renginius LRT laidoje „Ryto allegro“, o birželio 25 d. aptarė Tautodailės metus LRT laidoje „Ryto suktinis su Zita Kelmickaite“. Taryba 2020-09-14 raštu Nr. S-106 „Dėl parodos, skirtos Tautodailės metams paminėti“ kreipėsi į LKT informuodama, kad Tautodailės metų proga siekiant visuomenę plačiau supažindinti su Lietuvos tautodailininkų sąjungos narių darbais, EKGT patalpose 2020 m. lapkričio 4–25 dienomis veikė Lietuvos tautodailininkų sąjungos Vilniaus krašto bendrijos nario Jono Bugailišio darbų paroda „Vaikų žaislai ir muzikos instrumentai“.

Tautodailės metams skirtų renginių stebėseną etnografiniuose regionuose. Tautodailės metams skirtų renginių, vykstančių etnografiniuose regionuose, stebėsenos klausimas buvo aptartas regioninių tarybų posėdžiuose: Suvalkijos (Sūduvos) tarybos – vasario 18 d., Mažosios

Lietuvos – kovo 3 ir birželio 30 d., Aukštaitijos – kovo 19 d. EKG regioninės tarybos sudarė kiekviename etnografiniame regione vykusių Tautodailės metams skirtų renginių sąvadus (gidus): Žemaitijoje suorganizuoti 477 renginiai, Aukštaitijoje – 354 renginiai, Suvalkijoje (Sūduvoje) – 41 renginys, Dzūkijoje (Dainavoje) – 37 renginiai, Mažojoje Lietuvoje – 34 renginiai. Taip pat gauti duomenys iš Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugijos, kuri Punsko krašte (Lenkija) suorganizavo 3 renginius, skirtus Tautodailės metams. Gidai paskelbti EKGT svetainėje.

2.3.2. Eugenijos Šimkūnaitės metų įgyvendinimas

Eugenijos Šimkūnaitės metams skirti renginiai buvo aptarti Mažosios Lietuvos posėdžiuose (kovo 3 ir birželio 30 d.), visos regioninės tarybos nutarė kaupti informaciją apie kiekviename etnografiniame regione planuojamus renginius, skirtus E. Šimkūnaitės metams.

Regioninės tarybos sudarė E. Šimkūnaitės metams skirtų renginių sąvadus (gidus): Žemaitijoje suorganizuoti 67 renginiai, Aukštaitijoje – 23 renginiai, Dzūkijoje (Dainavoje) – 17 renginių, Mažojoje Lietuvoje – 8 renginiai, Suvalkijos (Sūduvos) regione – 2 renginiai. Gidai paskelbti EKGT svetainėje.

2.3.3. Mažosios Lietuvos metų inicijavimas

Tarybos posėdyje birželio 9 d. aptartas siūlymas Seimui 2023-uosius paskelbti Mažosios Lietuvos atmintiniais metais Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos 100-mečio proga. Mažosios Lietuvos taryba šį klausimą ne kartą svarstė savo posėdžiuose: birželio 30 d. sudarė darbo grupę siūlymams teikti, susipažino su Klaipėdos miesto savivaldybės kuriama programa ir nutarė siūlyti sukurti bendrą visų regiono savivaldybių programą, kuri būtų viešinama kaip bendras viso regiono projektas; spalio 13 d. posėdyje Mažosios Lietuvos taryba nutarė siūlyti sudaryti vyriausybinių darbo grupę Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos 100-mečiui paminėti, taip pat paraginti regiono savivaldybių institucijas teikti paraiškas LKT dėl šiam jubiliejui skirtų projektų.

2.3.3. Kultūros kongreso 30-mečio minėjimas

Taryba dar vasario 11 d. posėdyje planavo Kultūros kongreso 30-mečio proga surengti Etninės kultūros forumą balandžio pabaigoje, tačiau dėl karantino šio sumanymo teko atsisakyti. Sušvelninus draudimus dėl renginių organizavimo, tarpinstitucinė darbo grupė (į jos sudėtį buvo įtraukta EKGT pirmininkė D. Urbanavičienė) nutarė rugsėjo 18 d. Seime organizuoti mokslinę-praktinę konferenciją „Kultūros kongresai ir dabarties kultūra“. Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė vadovavo konferencijos sesijai ir skaitė pranešimą „Etninė kultūra – tautinės kultūros pagrindas“.

21–23 pav. Konferencijos „Kultūros kongresai ir dabarties kultūra“ akimirkos

2.3.4. Baltų vienybės dienos renginių organizavimo koordinavimas ir viešinimas

2020 m. per EKGRT regionines tarybas buvo viešunami Baltų vienybės dienos paminėjimo renginiai etnografiniuose regionuose, savivaldybės skatinamos prisijungti į rengiamą bendrą Baltų vienybės sąšaukos žemėlapi. Žemaitijoje buvo organizuotas Baltų vienybės dienos šventimas ant įvairių Žemaitijos piliakalnių, taip pat Žaliūkių malūnininko sodyboje. Dzūkijos (Dainavos) taryba inicijavo rugsėjo 22 d. Baltų vienybės dienos sąšaukas ant įvairių regiono piliakalnių – Rudaminos, Merkinės, Punios, Alytaus, Dalgakalnio ir kt. Aukštaitijoje įvyko 7 Baltų vienybės dienos paminėjimo renginiai – ant Upytės, Kupiškio, Bakainių, Ažuolpamūšės, Ukmergės, Kernavės piliakalnių, Užpaliuose ir kt. Mažajoje Lietuvoje Baltų vienybės dienos renginiai vyko ant Rambyno kalno, o Drevernoje surengta rudens lygiadienio šventė „Ragu per dangų“. Suvalkijoje (Sūduvoje) buvo įgyvendintas tradicinis Marijampolės kultūros centro projektas „Sūduvių ugnys – budinam svieta“ (šventė surengta Marijampolės Poezijos parke).

2.4. Etnografinių regionų globa

2020 m. Taryba daug dėmesio skyrė etnografinių regionų heraldikos reglamentavimo ir regioninės politikos klausimams, taip pat informacijos sklaidai apie etnografinius regionus, jų savitumo išsaugojimo problematikai.

2.4.1. Etnografinių regionų heraldikos įteisinimo inicijavimas

2020 m. buvo tęsiama nuo 2014 m. pradėta veikla siekiant *sukurti Mažosios Lietuvos herbą*. Dar 2016 m. sausio mėn. buvo sukurtas Mažosios Lietuvos regiono heraldikos kūrimo organizacinis komitetas, sudarytas iš visų regiono savivaldybių deleguotų atstovų (toliau – Komitetas). Remdamasis Klaipėdos universiteto (toliau – KU) istoriko doc. dr. A. Baublio parengta „Etnografinio Mažosios Lietuvos regiono istorinių ir esamų herbų apžvalga“, išnagrinėjęs iš visų savivaldybių bendruomenių gautus siūlymus dėl galimos simbolikos, Komitetas nutarė pagrindiniu Mažosios Lietuvos herbo simboliu pasirinkti briedį. Parengtas siūlymas dar 2017 m. buvo pateiktas Lietuvos heraldikos komisijai (toliau – LHK), tačiau ši atmetė siūlymą teigdama, kad briedis yra nacistinis simbolis. 2020 m. sausio mėn. regiono atstovai vėl kreipėsi į LHK ir pateikė papildomą medžiagą apie briedžio ženklo reikšmę

Mažosios Lietuvos istorijoje, paneigė nacistinę briedžio simbolio kilmę regione. Tačiau LHK vėl atsakė, kad briedžio simbolis netinka, tačiau nepateikė aiškių atmetimo argumentų.

Šį klausimą Taryba svarstė savo posėdžiuose balandžio 28 ir rugsėjo 8 d. Buvo nutarta kreiptis į LHK dėl informacijos apie heraldikos kūrimo taisykles pateikimo, kadangi Lietuvos Respublikos herbo, kitų herbų ir heraldinių ženklų įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 5 punktas nustato, kad viena iš LHK funkcijų yra parengti minėtas taisykles. Taryba 2020-10-06 raštu Nr. S-116 „Dėl taisyklių, reglamentuojančių herbų, herbinių vėliavų, herbinių ženklų ir herbinių antspaudų kūrimą“ kreipėsi į LHK teiraudamasi, ar yra parengtos herbų, herbinių vėliavų, herbinių ženklų ir herbinių antspaudų kūrimo reglamentavimo taisyklės, o jei jos dar tik ruošiamos, siūlydama taisyklėse įtvirtinti nuostatą, kad kuriant etnografinių regionų, miestų ir miestelių bei kaimų heraldinius ženklus būtina atsižvelgti į vietos žmonių nuomonę. LHK atsakė, kad LHK yra parengusi Lietuvos heraldikos komisijos reikalavimus herbų etalonų, vėliavų, antspaudų ir kitų heraldinių projektų kūrėjams (tačiau jų nepateikė), o savo veiklą vykdo bendraudama su vietos žmonėmis ir atsižvelgdama į jų nuomones.

Mažosios Lietuvos taryba svarstė regiono herbo kūrimo klausimą savo posėdžiuose kovo 3, birželio 30 ir spalio 13 d. Galiausiai Mažosios Lietuvos taryba nutarė kreiptis į Lietuvos Respublikos Prezidentą ir prašyti padėti įteisinti Mažosios Lietuvos regiono žmonių pasirinktą briedžio simbolį regiono herbui, kurį nepagrįstai atmeta LHK.

Etnografinių regionų heraldikos kūrimo bendrųjų principų svarstymas. Papildžius nuostatomis dėl etnografinių regionų heraldikos Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymą bei Valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymą, Taryba svarstė sukurtų ir su LHK suderintų etnografinių regionų herbų ir vėliavų galutinio įteisinimo klausimus. Remiantis minėtais teisės aktais etnografinių regionų herbus turėtų tvirtinti Lietuvos Respublikos Prezidentas, o vėliavas – EKG. Tačiau per pokalbius su LHK išaiškėjo, kad reikėtų techniškai patobulinti esamus projektus, o ta pačia proga galbūt apsvarstyti kai kuriuos pakeitimus vadovaujantis bendraisiais etnografinių regionų heraldikos kūrimo principais (pvz., tik Suvalkijos (Sūduvos) herbas turi lietuvišką šūkį, o Žemaitijos, Aukštaitijos ir Dzūkijos (Dainavos) herbai – lotyniškus šūkius).

Taryba spalio 13 d. posėdyje aptarė visuomeninę žemaičių iniciatyvą tobulinti Žemaitijos heraldiką. Nutarta tam klausimui iš EKG narių ir specialistų sudaryti darbo grupę, kuri per išplėstinį posėdį suderintų bendrą nuomonę dėl etnografinių regionų heraldikos tobulinimo, po to šį klausimą aptarti EKG regioninių padalinių (Žemaitijos, Aukštaitijos ir Dzūkijos (Dainavos) regioninių tarybų) posėdžiuose, pakviečiant į juos suinteresuotus asmenis. Spalio 23 d. darbo grupės posėdyje nutarta: 1) parengti Seimui raštą teikiant siūlymą papildyti Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo 3 straipsnį atskira dalimi, kad kuriant vietovių, etnografinių regionų heraldinius ženklus turi būti atsižvelgiama į vietos, etnografinių regionų žmonių nuomonę ir atliktą istorinę studiją ar kitą istorinį pagrindimą; 2) pasiūlyti nuostatą, kad etnografinių regionų atstovų nuomonės dėl regionų heraldinių ženklų išgryninimo organizuoja EKG regioninės tarybos, į diskusiją įtraukdamos politikos, kultūros ir mokslo sričių atstovus, o išgrynintus etnografinių regionų heraldinių ženklų projektų variantus derinti ir aprobuoti LHK teikia EKG; 3) siūlyti etnografinių regionų heraldinių ženklų kūrimo, derinimo ir tvirtinimo tvarką įtvirtinti atskiru dokumentu.

2020 m. pabaigoje etnografinių regionų heraldikos tobulinimo klausimą pradėta svarstyti atskiruose regionuose. Gruodžio 11 d. Aukštaitijos tarybos posėdyje konstatuota, kad sukurta Aukštaitijos heraldika regione nepriėjo, atkreiptas dėmesys į pernelyg didelį jos panašumą į Lietuvos valstybės heraldiką (pagrindinis simbolis – Vytis), herbui panaudotas nepriimtino turinio lotyniškas užrašas (reiškiantis „Savo Tėvynę laikyk visu pasauliu“). Todėl nutarta inicijuoti Aukštaitijos heraldikos keitimą. Visų pirma nutarta sudaryti darbo grupę iš regioninės tarybos narių bei profesionalių istorikų, mitologų, heraldikos žinovų, kuri atrinktų siūlymus dėl

pagrindinių simbolių (pvz., baltas žirgas), skydo laikytojų ir užrašo, inicijuotų viešą diskusiją savivaldybėse dėl regiono heraldikos keitimo.

Dzūkijos (Dainavos) tarybos posėdyje gruodžio 31 d. taip pat buvo aptartas regiono heraldikos klausimas: nutarta nekeisti sukurtos regiono heraldikos ir siekti galutinio jos įteisinimo.

2.4.2. Etnokultūriniai regionai bendroje regioninėje politikoje

Taryba savo posėdžiuose gegužės 12 ir birželio 9 d. svarstė etninės kultūros įtraukimo į regionų plėtros planus klausimą, o rugsėjo 8 d. posėdyje aptarė Sūduvos atstovų siūlymą inicijuoti svarstymus dėl antro lygmens savivaldos sukūrimo Lietuvoje atsižvelgiant į ES regioninės politikos principus. Pastarasis klausimas rugsėjo 10 d. buvo svarstytas bendrame EKG T ir regioninių tarybų posėdyje Lazdijuose, jo dalyviai pritarė parengtai deklaracijai ir jos pasirašymui EKG T vardu.

Taryba 2020-10-05 raštu Nr. S-115 „Dėl Lietuvos teritorijos bendrojo plano projekto“ kreipėsi į Lietuvos Respublikos Vyriausybę ir Aplinkos ministeriją, atkreipdama dėmesį, kad projekte trūksta dėmesio Lietuvos etnografiniams regionams. Į šias Tarybos pastabas tobulinant projektą buvo atsižvelgta, ypač dalyje „Lietuvos regionai 2030“.

Spalio 13 d. Tarybos posėdyje, dalyvaujant regioninės politikos žinovui VU Geografijos ir kraštotvarkos katedros prof. dr. Donatui Burneikai, buvo aptartas Lietuvos Respublikos regionų plėtros įstatymas. Atkreiptas dėmesys, kad jame nėra įvardytas regioninės politikos santykis su etnografiniais regionais ir kultūra. Nutarta inicijuoti platesnę diskusiją regioninės politikos klausimu, į ją pakviečiant etninės kultūros, regioninės politikos, socialinės ir ekonominės srities žinovus bei politikus.

2.4.3. Etnografinių regionų savitumo išsaugojimo problemos ir plėtros galimybės

Taryba ir jos regioninis padalinys Mažajoje Lietuvoje ne kartą svarstė klausimą, kad žiniasklaidoje neretai *Mažoji Lietuva nepagrįstai tapatinama su Žemaitija*. Štai birželio 9 d. Tarybos posėdyje aptartas Mažosios Lietuvos gyventojų Roberto Augusto kreipimasis dėl Mažosios Lietuvos regiono netinkamo reprezentavimo LNK laidose pranešant orų prognozes. Nutarta nusiųsti televizijoms bei Hidrometeorologijos tarnybai rekomendaciją, kad jų pranešimuose Mažoji Lietuva nebūtų tapatinama su Žemaitija, prie rekomendacijos pridėti Lietuvos etnografinių regionų žemėlapi. Birželio 30 d. Mažosios Lietuvos posėdyje taip pat aptartas netinkamo Mažosios Lietuvos regiono viešinimo žiniasklaidoje klausimas.

Taryba 2020-12-01 raštu Nr. S-144 „Dėl informacijos apie Lietuvos etnografinius regionus pateikimo“ kreipėsi į LNK televiziją, ragindama pranešant orų prognozes teisingai nurodyti visus penkis Lietuvos etnografinius regionus, netapatinti Mažosios Lietuvos regiono su greta esančia Žemaitija. Taryba 2020-12-22 raštu Nr. S-153 „Dėl etnografinio Mažosios Lietuvos regiono pristatymo LRT laidose“ kreipėsi į LRT, siūlydama nepamiršti savita istorija ir etnine kultūra pasižyminčio Mažosios Lietuvos regiono.

Taip pat buvo keliamos aktualios kitų *etnografinių regionų savitumo išsaugojimo problemos*. 2020 metais vyko Žemaičių kongresas: suorganizuotose konferencijos Telšiuose (rugsėjo 21 d.) ir Kuršėnuose (rugsėjo 23 d.) dalyvavo ir pranešimus skaitė Žemaitijos tarybos nariai. 2020 m. vasario 20 d. inicijuotas *Sūduvos dienos* pažymėjimas, ta proga EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo Marijampolėje surengtoje konferencijoje apie Sūduvą, skaitė pranešimą „EKG T ir Sūduva“.

EKGT pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo Dzūkijos regiono savitumo plėtrai skirtuose renginiuose – tradiciniame festivalyje Dzūkijos nacionaliniame parke „Subatėlės vakarėly“ (liepos 24–26 d.) ir pirmajame Dzūkų festivalyje Mardasave (rugsėjo 5 d.).

2.4.4. Apibendrintų duomenų apie etnografinių regionų ypatybes suvestinės tobulinimas ir sklaida

EKGT svetainėje skelbiama apibendrintų duomenų apie etnografinių regionų ypatybes suvestinė. 2020 m. ši suvestinė buvo patobulinta atnaujinant informaciją apie Etnografinio regiono herbo naudojimo tvarką (patvirtintą EKGT 2019-09-10 nutarimu Nr. TN-8) ir Etnografinio regiono vėliavos naudojimo tvarką (patvirtintą EKGT 2019-09-10 nutarimu Nr. TN-7). Apie šią suvestinę skelbta žiniasklaidoje.

2.5. Etninė kultūra ir turizmas

Taryba 2020 m. daugiausia dėmesio skyrė konkurso etnokultūrinėms kaimo turizmo sodyboms organizavimui ir etninės kultūros integravimui į kultūrinį turizmą etnografiniuose regionuose.

2.5.1. Etnokultūrinės kaimo turizmo sodybos konkurso surengimas

EKGT sudaryta Kultūrinio turizmo darbo grupė nutarė patobulinti EKGT inicijuoto Etnokultūrinio kaimo turizmo sodybos konkurso (toliau – Konkursas) nuostatus remdamasi 2019 m. vykusio pirmojo Konkurso patirtimi. Šis klausimas buvo svarstytas darbo grupės posėdžiuose gegužės 13 ir 21 d. Patobulinti Konkurso nuostatai 2020 m. gegužės 29 d. buvo patvirtinti EKGT pirmininkės D. Urbanavičienės įsakymu.

Pirmasis Konkurso turas rengiamas etnografiniuose regionuose, todėl šį klausimą savo posėdžiuose svarstė regioninės tarybos: Suvalkijos (Sūduvos) taryba – vasario 18, gegužės 11 ir rugsėjo 19 d.; Aukštaitijos taryba – kovo 19, birželio 15 ir gruodžio 11 d.; Mažosios Lietuvos taryba – birželio 30 ir spalio 15 d.; Dzūkijos (Dainavos) taryba – liepos 25 ir rugsėjo 10 d. Taip pat Konkurso regioninio turo organizavimas buvo aptartas rugsėjo 10 d. bendrame EKGT ir regioninių tarybų posėdyje. Nutarta 2021 m. padaryti Konkurso pertrauką (organizuoti Konkursą kas dvejus metus), tačiau ją išnaudojant surengti seminarą kaimo turizmo sodybų savininkams ir kitiems suinteresuotiems asmenims.

Rugsėjo mėn. buvo sudarytos Konkurso regioninės komisijos, kurios etnografiniuose regionuose apėmė paraiškas pateikusias sodybas. Organizuojant paraiškas pateikusių sodybų apžiūras, EKGT kreipėsi 2020-09-30 raštais Nr. S-112 ir Nr. S-113 „Dėl etnokultūrinės kaimo turizmo sodybos konkurso“ į Panevėžio miesto savivaldybę ir į Radviliškio rajono savivaldybę, prašydama sudaryti sąlygas konkurso komisijai aplankyti etnokultūrinės kaimo sodybas, dalyvaujančias konkurse Aukštaitijoje.

Spalio 12 d. Konkurso taryba (sudaryta iš EKGT, LKTA ir ŽŪM atstovų) išrinko 2020 metų Konkurso laureatus: I vieta – sodyba „Pagulbis“ (Molėtų r.), kuri gavo ir „Geriausios etnokultūrinės Rytų Aukštaitijos sodybos 2020“ nominaciją; II vieta – sodyba „Po vienu rūmu“ (Šalčininkų r.), kuri gavo ir „Geriausios etnokultūrinės Dzūkijos (Dainavos) sodybos 2020“ nominaciją; III vieta – sodyba „Pakalnė“ (Šilutės r.), kuri gavo ir „Geriausios etnokultūrinės Mažosios Lietuvos sodybos 2020“ nominaciją. Skirtos specialios nominacijos ir kitoms sodyboms: Senoji Ruslių sodyba (Pakruojo r.) gavo „Geriausios etnokultūrinės Vakarų Aukštaitijos sodybos 2020“ nominaciją; „Mockynė“ (Šakių r.) – „Geriausios etnokultūrinės Suvalkijos (Sūduvos) sodybos 2020“ nominaciją; sodyba „Vėjų fejė“ (Kaišiadorių r.) – už kūrybingas etnokultūrinės edukacijas; sodyba „Kukarskė“ (Šakių r.) – už

kulinarinio paveldo puoselėjimą ir agroturizmo plėtojimą; sodyba „Ėvė“ (Šilutės r.) – už dėmesį Mažosios Lietuvos kultūriniam paveldui ir tradicijoms.

24–27 pav. Etnokultūrinės kaimo turizmo sodybos konkurso 2020 m. laureatų apdovanojimas

Spalio 13 d. Tarybos posėdyje buvo aptarti 2020 metų Konkurso rezultatai, pritaria siūlymui aktyviai viešinti konkurso laureatus respublikinėse ir regioninėse žiniasklaidos priemonėse, surengti seminarą kaimo turizmo sodyboms 2021 m. Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė ir administracijos darbuotojai spalio 15 d. dalyvavo LKTA sezono uždarymo renginyje, kuriame pristatė ir apdovanojo Etnokultūrinės kaimo turizmo sodybos konkurso 2020 m. nugalėtojus.

2.5.2. Siūlymų ir išvadų dėl etninės kultūros plėtros kultūrinio turizmo srityje rengimas

Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė 2020 m. lankėsi regionuose, aptardama etnokultūrinio turizmo plėtros galimybes. Iš viso buvo **surengta 19 susitikimų**:

- birželio 5–6 d. – su Aukštaitijos tarybos pirmininke Z. Mackevičiene, Užpalių dvaro arklidžių savininke Viktorija Jovariene, Molėtų krašto muziejaus direktore, Kulionių padalinio darbuotoju J. Vaiškūnu ir „Pagulbio“ sodybos savininke;
- birželio 17 d. – su Zanavykų muziejaus darbuotojais, Konkursą 2019 m. laimėjusios kaimo turizmo sodybos „Gervių giesmė“ savininkais;
- birželio 20 d. – su Kurtuvėnų regioninio parko atstovu Dariumi Ramančionių;
- birželio 22 d. – su Smalininkų kultūros centro direktoriumi Arvydu Griškumi;
- liepos 1 d. – su Žiūrų kaimo bendruomenės ir Zervynų kaimo bendruomenės atstovais;
- liepos 8 d. – su Kazlų Rūdos atstove Suvalkijos (Sūduvos) taryboje Žibute Šilingiene, Višakio Rūdos bendruomene ir Kultūros centro direktore Birute Keršauskiene;
- liepos 25 d. – su Dzūkijos nacionalinio parko direktoriumi, Zervynų ir Žiūrų bendruomenėmis;
- liepos 31 d. – su Škudžių asociacijos vadovu K. Samušiu Molėtų r.;
- rugpjūčio 1 d. – su Vajasiškio kaimo (Zarasų r.) bendruomenės atstovais;

- rugpjūčio 12 d. – su Višakio Rūdos ir Kardokų kaimo bendruomenėmis (Kazlų Rūdos sav.);
- rugpjūčio 18 d. – su Raubonių kaimo bendruomene (Pasvalio r.);
- rugpjūčio 27 d. – su Užpalių bendruomene ir Užpalių dvaro arklidžių savininke Viktorija Jovariene (Utenos r.);
- rugsėjo 3 d. – su Šiauduvos kaimo bendruomene (Šilalės r.) ir Šilalės kultūros centro direktore Irmina Kebliene;
- rugsėjo 9 d. – su Utenos r. savivaldybės meru ir administracija, Užpalių bendruomene ir Užpalių dvaro arklidžių savininke V. Jovariene;
- rugsėjo 10 d. – su Lazdijų rajono mere ir kitais savivaldybės nariais, su Rudaminos bendruomene;
- rugsėjo 10 d. – su Kazlų Rūdos meru;
- rugsėjo 21 d. – su Varėnos r. savivaldybės meru ir administracija, Dzūkijos nacionalinio parko administracija ir Zervynų, Žiūrų kaimų bendruomenėmis;
- rugsėjo 22 d. – su Zarasų r. savivaldybės meru ir administracija, Vajasiškio kaimų bendruomene;
- rugsėjo 23 d. – su Molėtų r. savivaldybės meru ir administracija, Molėtų krašto muziejumi.

Etnokultūrinio turizmo problemomis aktyviai domėjosi *regioninės EKG tarybos*. Aukštaitijos taryba, atlikusi etnokultūrinio turizmo populiarinimo ir sklaidos regione stebėseną, nustatė, kad Aukštaitijoje įgyvendintos 53 veiklos, skatinančios regiono etnokultūrinį turizmą, parengta ir paskelbta 11 naujų edukacinių programų. Įgyvendinamas Erasmus+ kultūrinio mobilumo projektas „Ethno vibes“, skirtas etninės kultūros plėtotei Utenos regione bei etniniuose Maltos ir Italijos regionuose skatinant etnoturizmą. Aukštaitijos taryba regiono savivaldybėms pateikė siūlymus įtraukti Konkurse dalyvavusias kaimo turizmo sodybas į rajonų kultūrinio turizmo maršrutus, skleisti apie jas informaciją savivaldybių ir turizmo informacijos centrų tinklalapiuose. Mažosios Lietuvos tarybos nariai daugiausia dėmesio skyrė regione kuriamam Vėtrungių keliui (vienam iš Kultūros kelių), kuris apima visą Mažosios Lietuvos regioną.

2.5.3. Su etnine kultūra susijusių objektų, mugių, švenčių, festivalių ir kitų renginių interaktyvaus gido turizmo reikmėms pildymas

2020 m. sausio–balandžio mėnesiais EKG administracija rinko informaciją apie 2020 m. Lietuvoje vyksiančius svarbiausius etnokultūrinius renginius. Remiantis ankstesnių metų renginių gidais buvo sudarytas Lietuvos etnokultūrinių renginių gidas įtraukiant naujus etnokultūrininkų bendruomenės dėmesio vertus renginius. Tikslinant duomenis, buvo susisiekiama su renginių organizatoriais, išsiaiškintos renginių datos, lokacijos ir idėjos. 2020 m. Lietuvos įdomiausių etnokultūrinių renginių gidas paskelbtas EKG svetainėje ir EKG socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje, atsižvelgiant į pakeitimus dėl pandemijos metų eigoje informacija buvo nuolat koreguojama.

2.6. Tradicinių amatų ir tautinio paveldo produktų sertifikavimo plėtra

Taryba 2020 m. svarstė Lietuvos Respublikos tautinio paveldo produktų įstatymo (toliau – TPPĮ) įgyvendinimo klausimus, užsakė tradicinių amatų būklės tyrimus, rūpinosi tradicinių amatų, mugių plėtra etnografiniuose regionuose.

2.6.1. Tautinio paveldo produktų sertifikavimo problematika

Taryba gruodžio 8 d. posėdyje, kuriame dalyvavo ir Žemės ūkio ministerijai (toliau – ŽŪM) atstovaujanti vyriausiosios specialistės Daiva Belevičienė ir Violeta Dubnikienė, aptarė TPPĮ įgyvendinimo problematiką. Nutarta susitikti su naujuoju žemės ūkio ministru dėl ŽŪM veiklos įgyvendinant TPPĮ, pateikti siūlymus tobulinti TPPĮ (aiškiau apibrėžti TPP tarybos statusą ir sudėtį, išbraukti baigtinę sertifikavimo proceso datą ir kt.). Posėdyje taip pat svarstyta informacinės sistemos, skirtos tradicinių amatininkų ir tautodailininkų gaminiams viešinti virtualioje erdvėje, sukūrimo poreikis, nutarta tuo tikslu susitikti su VŠĮ „Kaimo verslų ir rinkų plėtros agentūra“ vadovu Šarūnu Celiešium. Aukštaitijos taryba gruodžio 11 d. taip pat nutarė inicijuoti susitikimą su ŽŪM atstovais dėl tradicinių amatininkų sertifikavimo.

ŽŪM kreipėsi į Tarybą, prašydama deleguoti naujus atstovus į Paraiškų skirti valstybės stipendijas vertinimo ekspertų komisiją. Taryba 2020-11-13 raštu Nr.S-137 delegavo pirmininkę D. Urbanavičienę. Tarybos pirmininko pavaduotojas J. Rudzinskas 2020 m. gegužės 6 d. dalyvavo Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centre (toliau – KPMPC) svarstant tradicinių amatų mokymo programas (kaip KPMPC Švietimo programų ekspertų grupės pirmininkas), taip pat dalyvavo ŽŪM sudarytos Tautinio paveldo produktų tarybos posėdžiuose rugsėjo 16, spalio 23, spalio 30 ir gruodžio 2 d. Atstovaudamas EKG T, J. Rudzinskas lapkričio 26 d. dalyvavo ŽŪM surengtoje konferencijoje „Valstybės rūpestis tautiniu paveldu“.

2.6.2. EKG T užsakymu atlikti tradicinių amatų būklės tyrimai

Tarybos užsakymu 2020 m. buvo atlikti du tradicinių amatų būklės tyrimai:

- „*Tradicionių amatų būklės kaita 2005–2019 m.*“ (atliko Asta Valiukevičienė), tyrimo tikslas – išsiaiškinti tradicinių amatų būklės Lietuvoje kaitą ir plėtros galimybes. Išanalizavus 2005 ir 2019 m. užpildytų anketų duomenis išryškėjo, kad situacija nedaug tepasikeitė. Ryškesni skirtumai: daug didesnė amatininkų dalis turi aukštąjį išsilavinimą lyginant su 2005 m.; daug aktyviau amatininkai naudoja internetą savo dirbiniams realizuoti; 2005 m. nemažai daliai amatininkų jų amatas buvo pragyvenimo šaltinis, o 2019 m. tokių amatininkų liko vos vienas kitas. Neišspręsta esminė amatininkų problema – dirbinių realizacija, o tai įpareigoja amatininkus užsiimti ir kita veikla, užtikrinančia pragyvenimą.

Pateiktos rekomendacijos: 1) numatyti savivaldybių prioritetuose ne tik renginius amatininkams ir prekybinių vietų sukūrimą, bet ir mokymus, suteikiant amatininkams kokybišką informaciją ir praktinius įgūdžius, reikalingus verslumui skatinti, projektų paraiškoms rengti; 2) sukurti programą, pagal kurią amatininkai turėtų lengvatų įsigyjant didelės vertės gamybai reikalingų prietaisų, suteikti jiems galimybę lengvatinėmis sąlygomis gauti patalpas dirbtuvėms; 3) parengti modelį šalies mastu, padedantį bendradarbiauti skirtingų veiklų amatininkams keičiantis teikiamomis paslaugomis ir sukurtais produktais, siekiant palengvinti žaliavų įsigijimo problemas ir skatinant pirkti iš vietinių gamintojų.

- Tyrimo „*Tradicinės namų statybos amatų (dailidės, stogdengio, krosnininko, kalvio) būklės kaita Lietuvoje 2005–2019 m.*“ (atliko Renata Laivytė) aktualumas grindžiamas tuo, kad statybos tradicija yra labai svarbus veiksnys šalies įvaizdžio formavimui, nes didele dalimi nulemia vietinės architektūros autentiškumą, kraštovaizdžio unikalumą išlikimą ir vystymąsi. Tyrimo išvada: tradiciniai statybos amatai transformuojasi, prisitaiko, bet nėra išnykę, tačiau valstybės dėmesys jų propagavimui ir vystymui šiuo metu šalyje per mažas palyginti su kitais tradiciniais amatais ar žemės ūkio verslais.

Tyrimo rekomendacijos: 1) skirti ypatingą dėmesį visų senųjų statybos amatų palaikymui bei išsaugojimui formuojant valstybinę tradicijų ir amatų globos politiką, taip pat aplinkosaugos, statybos, kultūros, švietimo, paveldo išsaugojimo politiką; 2) sukurti valstybėje aiškią ir vieningą statybos amatininkų skatinimo, rengimo ir kvalifikavimo sistemą, į jos

kūrimą įtraukiant vietinių statybos tradicijų propaguotojus, tradicinės architektūros specialistus ir bendruomenėse pripažintus tradicinių statybos amatų meistrus, atsižvelgti į šių srities žinovų įžvalgas bei pasiūlymus; 3) numatant tradicinių amatų vystymą, skatinimą ir finansavimą, statybos amatus rekomenduojama nagrinėti kaip specifinių, skirtingų nuo dailiųjų ar smulkią produkciją kuriančių amatų grupę; 4) peržiūrėti oficialų tradicinės statybos amatų sąrašą ir jį papildyti, atsižvelgiant į meistrų, architektų ir paveldo specialistų rekomendacijas.

2.6.3. Tradicinių amatų plėtros etnografiniuose regionuose stebėseną

Regioninės EKG tarybos atliko tradicinių amatų plėtros etnografiniuose regionuose stebėseną:

- Dzūkijos (Dainavos) taryba konstatavo, kad regione surengta 15 įvairių tradicinių amatų mokymų (įgyvendinant projektus, surengiant kursus, seminarus, paskaitas);
- Suvalkijos (Sūduvos) regione 2020 m. surengta 15 tradicinių amatų edukacijų, 39 tautodailės parodos;
- Aukštaitijos taryba teikė siūlymus ir konsultacijas tautinio paveldo produkto sertifikavimo klausimais regiono savivaldybių įstaigoms ir asmenims, ketinantiems sertifikuoti tautinio paveldo produktą, skatino teikti paraiškas dėl galimybės gauti finansinę paramą toliau vystyti tradicinių amatų mokymus ir sklaidą.

2.6.4. Siūlymai dėl tradicinių mugių

Taryba 2020-01-15 raštu Nr. S-6 „Dėl dailiųjų amatų, etnografinių verslų ir mugių programos tęstinumo“ kreipėsi į Vilniaus miesto savivaldybę, Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūrą ir Vilniaus dailiųjų amatų asociaciją, išreikšdama padėką dėl 2001 m. patvirtintos Dailiųjų amatų, etnografinių verslų ir mugių programos, pateikdama siūlymą patvirtinti naują programos etapą išlaikant abi pagrindines programos kryptis: 1) savivaldybei priklausančių patalpų senamiestyje lengvatinę nuomą menininkams, amatininkams ir smulkiesiems verslininkams; 2) Amatų miestelio plėtrą Tymo kvartale.

Aukštaitijos taryba bendradarbiavo su regiono savivaldybėmis dėl galimybės mugių ir kultūrinių reginių metu tautinio paveldo puoselėtojams sudaryti sąlygas pristatyti amatą ir prekiauti gaminiais nemokamai. Kaip pavyzdys buvo teikiamos tokias sąlygas sudarančios Ignalinos r., Kėdainių r. ir Švenčionių r. savivaldybės.

2.7. Nematerialaus etnokultūrinio paveldo globa

Iš esmės visa Tarybos veikla skirta nematerialaus kultūros paveldo globai, o šiame poskyryje aprašoma Tarybos veikla, susijusi su siekiais tam tikriems reiškiniams suteikti nematerialaus kultūros paveldo statusą, plėtoti nematerialaus kultūros paveldo tyrimus ir sklaidą visuomenei.

2.7.1. Vietovardžių išsaugojimo aktualizavimas

Tarybos iniciatyva dar 2019 m. sudaryta darbo grupė, į kurią įtraukti EKG, Lietuvių kalbos instituto (LKI), Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto (LLTI) ir Lietuvos geografų draugijos (LGD) atstovai. Grupė pradėjo rengti *paraišką dėl vietovardžių atminties ir vartojimo tradicijos įtraukimo į Lietuvos nematerialaus kultūros paveldo sąvadą*. Parengtą paraišką „Vietovardžiai: atminties ir vartojimo tradicija“ (toliau – Paraiška) vertino LNKC sudaryta Nematerialaus kultūros paveldo komisija (toliau – Komisija).

2020 m. sausio 16 d. Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime LNKC dėl Paraiškos tobulinimo. Atsižvelgiant į Komisijos pastabas, EKG T buvo surengti Paraišką rengiančios darbo grupės posėdžiai sausio 22 ir 29 d. Paraiška pateikta Komisijai vasario 15 d. Įvertinusi patobulintą Paraišką, vasario pabaigoje Komisija paskelbė, kad Vietovardžių atminties ir vartojimo tradicija įtraukta į NKP vertybių sąvadą. Tarybai buvo įteiktas vertybės „Vietovardžiai: atminties ir vartojimo tradicijos“ sertifikatas LNKC organizuotame naujų į Lietuvos NKP vertybių sąvadą įtrauktų vertybių pristatymo renginyje, vykusiame Vilniaus rotušėje.

28 pav. Vertybės „Vietovardžiai: atminties ir vartojimo tradicijos“ sertifikato įteikimas EKG T

Rugpjūčio 26 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė Lietuvos vietovardžių atminties ir vartojimo tradicijos įtraukimo į Lietuvos NKP sąvadą sertifikato kopiją įteikė Pasvalio rajono savivaldybei, kuri aktyviai prisidėjo prie Paraiškos parengimo. Išvykos į Pasvalį dalyviai (EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė, LGD pirmininkė dr. Filomena Kavoliūtė, prof. Rimantas Kanapėnas ir Pasvalio bendruomenės pirmininkas) aplankė Pasvalio krašte sukurtus paminklus išnykusiems vietovardžiams.

29 pav. Išvykos į Pasvalio rajoną dalyviai prie paminklo išnykusiam Pulciniškių kaimui

2020 m. buvo tęsiamas *Lietuvos vietovardžių išsaugojimo gairių* (toliau – Gairės) projekto rengimas. Nutarusi papildyti darbo grupę, Taryba 2020-01-21 raštais Nr. S-19, Nr. S-20, Nr. S-21 ir 2020-01-22 raštu Nr. S-29 „Dėl dalyvavimo Lietuvos vietovardžių išsaugojimo gairių rengimo darbo grupėje“ kreipėsi į LLTI, KM, Lietuvos savivaldybių asociaciją (LSA), Nacionalinę žemės tarnybą (NŽT), kviesdama deleguoti savo atstovus į Gairių rengimo darbo grupę. LLTI delegavo Sakytinės tautosakos skyriaus mokslo darbuotoją dr. Liną Leparškienę, KM – Kultūros paveldo politikos grupės vyriausiąją specialistę Ireną Keziene, LSA – patarėją savivaldybių administravimo reikalais Vidą Ablingienę, NŽT – Geodezijos ir žemės naudojimo kontrolės departamento Geodezijos ir nekilnojamojo turto kadastro skyriaus patarėją Ramunę Žygaitę. Šiems atstovams išsiųstas paskutinis Gairių projekto variantas, kuris yra tobulinamas pagal gautas pastabas.

2.7.2. Siekiai suteikti nacionalinio žaidimo statusą tradiciniams žaidimams

Taryba dar 2019 m. ėmėsi iniciatyvos suteikti nacionalinio žaidimo statusą tradiciniams žaidimams Lietuvos įstatyminėje bazėje, pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Lietuvos etnosporto komitetu (toliau – LEK), į kurią įeina Lietuviškų etnodvikovų federacija, Lietuviškų ristynių federacija ir Lietuvos ritinio sporto federacija.

2020 m. sausio 14 d. Tarybos posėdyje, dalyvaujant LEK atstovams, vėl buvo aptartas tradicinių žaidimų statuso klausimas. Nutarta: rekomenduoti LEK kelti lietuviškų ristynių prestižui kylančių grėsmių problemą kreipiantis į Nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvado komisiją; bendradarbiauti su LEK rengiant etnosporto šakų ir tradicinių žaidimų įtraukimą į Lietuvos nematerialiojo kultūros paveldo vertybių sąvadą; inicijuoti įstatymo ar kitų teisės aktų, įtvirtinančių etnosporto prestižą, parengimą; susitikti su Seimo Jaunimo ir sporto komisijos pirmininku K. Smirnovu dėl etnosporto plėtojimo ir teisinio nacionalinių sporto šakų bei žaidimų statuso įtvirtinimo.

Deja, kovo 18 d. planuotas susitikimas su Seimo Jaunimo ir sporto komisijos pirmininku K. Smirnovu dėl paskelbto karantino neįvyko. Intensyvus EKGK ir LEK darbas dėl etnosporto įteisinimo prasidėjo tik 2021 m. pradžioje.

2.7.3. Tarptautinio tradicinių šokių tyrinėtojų 31-ojo ICTM Etnochoreologijos studijų grupės simpoziumo organizavimas Lietuvoje

Taryba kaip partneris prisideda prie viso pasaulio tradicinių šokių tyrinėtojų jungiančios ICTM Etnochoreologijos studijų grupės 31-ojo simpoziumo (toliau – Simpoziumas) surengimo, kuris turėjo įvykti 2020 m. liepos 18–25 d. Klaipėdoje (Simpoziumo vietos organizacinio komiteto vadovė – dr. D. Urbanavičienė, pagrindinis Simpoziumo rengėjas – LMTA, partneriai – EKGK, KU, Klaipėdos etninės kultūros centras ir Lietuvių etninės kultūros draugija). Tai pirmas tokio pasaulinio lygmens tradicinių šokių tyrinėtojų simpoziumas ne tik Lietuvoje, bet ir Baltijos šalyse. Viena iš Simpoziumo temų, pasiūlyta Vietos organizacinio komiteto – šokio tradicijos perdavimas – itin aktuali Lietuvai, kurioje per pastaruosius du dešimtmečius ypač sparčiai auga tradicinių šokių socialinės funkcijos gaivinimo judėjimas.

Taryba tarpininkavo, kad būtų rezervuotos vietos Simpoziumo dalyviams apgyvendinti, kreipdamasi (raštais: 2020-01-15 Nr. S-4, 2020-02-24 Nr. S-39, 2020-02-27 Nr. S-41) į KU dėl KU bendrabučių, į *Klaipėdos hostel* ir kitus viešbučius (iš visur gautas teigiamas atsakymas). Taryba taip pat tarpininkavo, kad būtų užtikrinta Simpoziumo dalyvių maitinimo paslauga, išsiuntė oficialius kvietimus dalyvauti Simpoziume užsienio tyrėjams (pvz., 2020-02-10 raštu Nr. S-35 išsiuntė kvietimą Belgrado muzikos akademijos prof. Selenai Rakocevic).

Deja, prasidėjus pandemijai kartu su Simpoziumo tarptautiniu Programos komitetu nutarta Simpoziumą perkelti į 2021 m. liepos 12–18 d. Tuomet Taryba tarpininkavo, kad kambarių rezervacijos Simpoziumo dalyviams būtų perkeltos į 2021 m., kreipdamasi raštais (2020-06-25 Nr. S-83, 2020-06-25 Nr. S-84, Nr. S-85, Nr. S-86) į viešbučius *Amberton Hotel group, Promenada, Klaipėda Hostel*, į KU (iš visų gautas teigiamas atsakymas). Taip pat Taryba 2020-10-27 raštu Nr. S-128 kreipėsi į Klaipėdos miesto savivaldybę, prašydama bendradarbiauti įgyvendinant Simpoziumo rengimo projektą 2021 metais.

2020 m. pabaigoje paskelbtos Simpoziumo pranešimų santraukos anglų kalba, naudojantis iš LKT gautu finansavimu LMTA teiktam projektui „31-asis ICTM Ethnochoreologijos studijų grupės simpoziumas“.

2.7.4. Kita EKG T ir regioninių tarybų veikla nematerialaus kultūros paveldo apsaugos srityje

2020 m. lapkričio 10 d. Tarybos posėdyje aptarti *folkloro ir kitų nematerialaus kultūros paveldo archyvų teisinio statuso trūkumai*. Nutarta: inicijuoti atskiro teisės akto, skirto išsaugoti nematerialaus kultūros paveldo archyvus, rengimą; sudaryti darbo grupę nematerialaus kultūros paveldo archyvų reglamentavimo klausimams spręsti ir pavesti jai išsamiau aptarti šiuos klausimus, taip pat nematerialaus kultūros paveldo archyvų asociacijos kūrimo galimybes.

Lapkričio 19 d. Tarybos pirmininkė Urbanavičienė dalyvavo KM sudarytos Etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo tarybos posėdyje, kuriame buvo svarstomi *siūlymai teikti Lietuvos paraiškas UNESCO registrams*.

Regioninės EKG tarybos vykdė stebėseną ir teikė konsultacijas dėl etnokultūrinių vertybių, esančių etnografiniame regione, įtraukimo į Lietuvos nematerialaus kultūros paveldo sąvadą (toliau – NKP sąvadas). Pavyzdžiui, 2020 m. Aukštaitijos regionas NKP sąvadui pateikė 2 paraiškas, Dzūkijos (Dainavos) – 5 paraiškas („Gėlių darželiai šilinių dzūkų sodybose“, „Šilinių dzūkų grybavimo tradicija“, „Margučių marginimas Lampickų šeimoje: ketvirtos kartos tradicija“, „Kiaušinių marginimo tradicija Lazdijų krašte“, „Kryžių statymo tradicija Lazdijų krašte“).

2.8. Premijos etninės kultūros puoselėtojams

Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos laureatų pagerbimas ir jų darbų viešinimas. Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 644 patvirtintus Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos nuostatus, Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos (toliau – Premijos) laureato diplomai ir ženklas įteikiami Lietuvos valstybės atkūrimo dienos (Vasario 16-osios) proga kartu su Nacionalinėmis kultūros ir meno premijomis. Tačiau tiek 2018-ųjų, tiek 2019 metų Premijos laureatų atžvilgiu ši nuostata nebuvo įgyvendinta ir, nepaisant aktyvių EKG T pastangų, Premija buvo įteikta atskirai

Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė 2020 m. dalyvavo dviejuose pasitarimuose dėl Premijos įteikimo: sausio 2 d. Kultūros ministerijoje su viceministre I. Vėliūte, o sausio 6 d. – prezidentūroje su Prezidento patarėjais ir viceministre I. Vėliūte. Deja, KM atsisakius įtraukti Premijos įteikimą į bendrą ceremoniją kartu su Nacionalinėmis kultūros ir meno premijomis, teko sutikti dėl atskiro renginio organizavimo. Taryba sausio 14 d. posėdyje aptarė Premijos įteikimo organizavimo klausimus, pritardama siūlymui šventę surengti Nacionalinės filharmonijos Mažojoje salėje. Nutarta kreiptis į LRT dėl tiesioginės renginio transliacijos.

Vasario 13 d. EKG T nariai dalyvavo Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos įteikimo ceremonijoje, surengtoje Nacionalinės filharmonijos Mažojoje salėje.

30 pav. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė sveikina Premijos laureatę prof., habil. dr. Nijolę Laurinkienę

Spalio 21 d. Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo Nacionalinės Jono Basanavičiaus komisijos posėdyje renkant 2020 metų Premijos laureatus. Tarybos posėdyje gruodžio 8 d. nutarta siekti, kad 2020-ųjų metų laureatui Premija būtų teikiama taip, kaip numatyta pagal jos nuostatus – kartu su Nacionalinėmis kultūros ir meno premijomis. Nutarta šiuo klausimu kreiptis į Seimo KK ir KM, taip pat atskiru raštu į LRT, kad Nacionalinės J. Basanavičiaus premijos laureato pristatymas vyktų kartu su Nacionalinių kultūros ir meno premijų laureatais, kaip numatyta Nacionalinės J. Basanavičiaus premijos nuostatuose. Taip pat nutarta kreiptis į LRT, kad Premijos laureatas būtų pristatomas tokiu pačiu lygmeniu, kaip ir kitų Nacionalinių kultūros ir meno premijų laureatai. EKG T raštai Seimo KK, KM ir LRT buvo pateikti 2021 m. sausio pradžioje, 2020-ųjų metų Premijos laureatas buvo apdovanotas Prezidentūroje, tame pačiame renginyje kaip ir Nacionalinių kultūros ir meno premijų laureatai.

2.9. Etninės kultūros sklaida viešosiose erdvėse ir žiniasklaidoje

Taryba siekia užtikrinti etninės kultūros sklaidą tiek viešosiose erdvėse, žiniasklaidoje, tiek nuolat pateikdama aktualią informaciją EKG T svetainėje ir socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje.

2.9.1. Lietuviškos tradicinės muzikos sklaidos per šventes viešosiose erdvėse inicijavimas

2020 m. Taryba toliau įgyvendino dar nuo 2018 m. pradėtą iniciatyvą plėtoti lietuviškos tradicinės muzikos sklaidą per šventes viešosiose erdvėse. Į šią veiklą buvo įtraukti ir EKG T padaliniai etnografiniuose regionuose. Aukštaitijos taryba siuntė informaciją apie EKG T sudarytus patriotinių dainų ir advento–Kalėdų laikotarpio grojaraščius regiono savivaldybių kultūros, ugdymo įstaigoms, meno mokykloms, siūlydama naudotis grojaraščiais organizuojant kultūrinius renginius savivaldybėse. Vasario ir birželio mėnesiais stebėta lietuviškos muzikos ir simbolikos sklaida Panevėžio miesto Užgavėnių ir Joninių šventėse, teiktos rekomendacijos. Dzūkijos (Dainavos) taryba rugsėjo 10 d. posėdyje svarstė siūlymus parengti įvairesnius kalendorinių tradicinių švenčių (Velykų ir kt.) folkloro ir postfolkloro grojaraščius.

EKGT administracija lapkričio pabaigoje parengė atnaujintą advento ir Kalėdų folkloro ir postfolkloro grojaraštį. Jo viešinimo klausimas aptartas Tarybos posėdyje gruodžio 8 d. Vadovaudamasi posėdžio nutarimais, Taryba 2020-12-10 raštais Nr. S-150, S-151, S-152 „Dėl kalėdinio folkloro ir postfolkloro transliacijos viešosiose erdvėse“ kreipėsi į Lietuvos savivaldybes, prekybos tinklą „Maxima“ ir kitus Lietuvos prekybos tinklus, rekomenduodama šventiniu laikotarpiu pasinaudoti EKGT sudarytu grojaraščiu. Į EKGT siūlymą buvo sureaguota. Štai Mažosios Lietuvos taryba konstatavo, kad regiono savivaldybių teritorijose veikiančiuose prekybos centruose „Maxima“ ir „Iki“ kalėdiniu laikotarpiu skambėjo tradicinė lietuviška muzika ir dainos.

2.9.2. Etninės kultūros sklaida EKGT internetinėje svetainėje, EKGT ir jos padalinių socialiniuose tinkluose

EKGT savo svetainėje nuolat skelbia informaciją apie Tarybos ir regioninių tarybų vykdomą veiklą. Šios svetainės populiarumas 2020 m. gerokai paaugo – nuoroda į EKGT svetainę „Google“ paieškos sistemoje buvo parodyta 147 tūkst. kartų, šias nuorodas naudotojai spustelėjo 5,42 tūkst. kartų. EKGT „Facebook“ paskyroje „Etninės kultūros globos taryba“ taip pat nuolat skelbiama informacija apie Tarybos ir regioninių tarybų veiklas, be to, viešinami įvairūs etnokultūriniai renginiai ir gerosios patirties pavyzdžiai. Ši FB paskyra turi 3454 sekėjus, o 3342 žmonės pažymėjo, kad paskyrą mėgsta.

Regioninės tarybos taip pat yra sukūrusios savo socialinio tinklo „Facebook“ paskyras: Aukštaitijos ir Dzūkijos FB paskyros buvo sukurtos jau 2019 m., o 2020 m. sukurtos Žemaitijos ir Suvalkijos (Sūduvos) paskyros. Jose regioninės tarybos viešina savo veiklą ir etnografiniame regione vykstančius etnokultūrinius renginius, gerosios patirties pavyzdžius. Pavyzdžiui, Aukštaitijos tarybos FB paskyroje per 2020 m. buvo paskelbta 118 etninės kultūros regione sklaidos pozicijų.

2.9.3. Etninės kultūros sklaidos žiniasklaidoje stebėseną

Atliekant LRT laidų stebėseną buvo konstatuota, kad reportažai ir kita informacija etnokultūrine tematika pateikiami televizijos laidose „Kultūra“, „Stop juosta“, „Daiktų istorijos“, „Tarp dalių neplojama“, „Labas rytas, Lietuva“, radijo laidose „Ryto allegro“, „Istorijos perimetrai“.

EKGT padaliniai etnografiniuose regionuose atliko etninės kultūros sklaidos savo regiono žiniasklaidoje stebėseną:

- Mažosios Lietuvos taryba nustatė, kad ypač aktyvi etninės kultūros sklaida vyksta regioninės tarybos nario S. Sodonio leidžiamame elektroniniame puslapyje www.silaineskrastas.lt, Klaipėdos krašto tradicijas pristato BALTICUM TV ir Tauragės radijas, laikraščiai „Banga“, „Pamarys“, „Šilutės naujienos“, „Šilokarčema“, „Klaipėda“, „Vakarų ekspresas“;

- Suvalkijos (Sūduvos) taryba nustatė, kad etninės kultūros renginius aktyviai viešina Marijampolės televizija, periodiniai leidiniai „Mūsų savaitė“, „Suvalkietis“, Marijampolės savivaldybė, Marijampolės kultūros centras, Marijampolės TIC, naujienų agentūra „Suvalkijos pulsas“, bendruomenė „Sūduvių namai“;

- Dzūkijos (Dainavos) taryba nustatė, kad etninės kultūros renginius nuolat viešina regioniniai leidiniai „Merkio kraštas“, „Dzūkų žinios“, „Lazdijų žvaigždė“, „Alytaus naujienos“, „Alytus plius“, „Šalčia“, „Mano Druskininkai“, taip pat „Dzūkijos TV“ ir kitos regioninės televizijos, portalas „danielius.net“.

2.10. Lietuvių etninės kultūros globa bei plėtra užsienyje

Vasario 5 d. Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė ir narė N. Balčiūnienė dalyvavo susitikime dėl Globalios Lietuvos programos, Užsienio lietuvių socialinės, kultūros, švietimo programos 2022–2030 m. su URM Užsienio lietuvių departamento direktoriumi ir specialistais. 2020 m. buvo tęsiamas EKG T bendradarbiavimas su Pasaulio lietuvių bendruomene (toliau – PLB) ir etninių žemių užsienio lietuviais.

2.10.1. Bendradarbiavimas su Pasaulio lietuvių bendruomene

Seimo ir PLB komisija 2020-02-19 raštu Nr. S-2020-867 kreipėsi į EKG T, prašydama Tarybos pirmininkę D. Urbanavičienę dalyvauti kovo 17 d. suplanuotame išvažiuojamajame Seimo ir PLB komisijos posėdyje, jam parengti pranešimą apie moksleivių etninės kultūros olimpiados iššūkius ir rezultatus, dalyvauti diskusijoje. Deja, dėl pandemijos prasidėjus karantinui šis renginys buvo atšauktas.

Tačiau kovo 13 d. EKG T patalpose įvyko D. Urbanavičienės susitikimas su PLB atstovais – pirmininke Dalia Henke ir Henriku Antanaičiu. Susitikimo metu buvo aptarta etninės kultūros ugdymo padėtis Lietuvoje, tolesnės EKG T ir PLB bendradarbiavimo perspektyvos.

31 pav. Susitikimas EKG T su PLB atstovais D. Henke ir H. Antanaičiu

Artėjant rinkimams į Lietuvos Respublikos Seimą, kilo idėja parengti bendrą ***EKG T ir PLB kreipimąsi į politines partijas dėl etninės kultūros svarbos***. Šis klausimas buvo aptartas Tarybos posėdyje balandžio 28 d. – nutarta parengti viešą kreipimąsi į Lietuvos politines partijas dėl tautinės savimonės ir etninės kultūros svarbos, raginant partijas savo veiklos programose skirti deramą dėmesį lietuvių tautinės savimonės stiprinimui ir etninės kultūros plėtrai. Parengtą kreipimąsi pasirašė EKG T pirmininkė Dalia Urbanavičienė ir PLB pirmininkė Dalia Henke. 2020 m. gegužės 28 d. pranešimas buvo išsiųstas visoms Lietuvos politinėms partijoms ir paskelbtas viešai, žr.

<https://www.elta.lt/index.php/lt/pranesimai-spaudai/lietuvos-politikai-raginami-suvokti-lietuviu-tautines-savimones-stiprinimo-ir-etnines-kulturos-pletros-svarba-201415>

2.10.2. Bendradarbiavimas su etninių žemių lietuvių bendruomenėmis

2020 m. etninių žemių lietuvių kultūros išsaugojimo klausimais daugiausia rūpinosi EKGKT atstovė Nijolė Balčiūnienė, dalyvaudama įvairiuose susitikimuose:

- Sausio 6 d. kartu su Lenkijos lietuvių bendruomenės (toliau – LLB) pirmininke J. Vektorienė, Punsko valsčiaus sekretoriumi J. Vaičiuliu ir kitų organizacijų atstovais dalyvavo Punske vykusiame pasitarime dėl lietuvių vaikų darželio įsteigimo;

- Vasario 5 d. dalyvavo susitikime su URM Užsienio lietuvių departamento direktoriumi A. Gudynu, kur buvo aptartas Punsko etninės kultūros darbuotojų veiklos sklandus perdavimas Kultūros ministerijai, galimybė skirti etatą tradicinių amatų dirbtuvių „Šimtavirvis“ veiklai;

- Vasario 12 d. dalyvavo Seimo ir PLB komisijos posėdyje, kuriame buvo aptarti tautinės tapatybės ugdymo bei lietuviškos kultūros puoselėjimo etninėse lietuvių žemėse klausimai;

- Liepos 7 d. dalyvavo Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugijos (toliau – LLEKD) posėdyje Punske, kuriame buvo aptartos Punsko krašto tradicinių amatų dirbtuvių, folkloro ansamblių vadovų, muziejaus pareigybių ir kitos problemos (susitikime dalyvavo užsienio reikalų ministras L. Linkevičius ir Seinų konsulas R. Motuza).

2020 m. N. Balčiūnienė nuolat bendradarbiavo su Lietuvos Respublikos konsulu Seinuose, Punsko viršaičiu V. Liškausku, LLEKD pirmininke A. Vaicekauskiene, LLB pirmininke J. Vektoriene bei tarybos nariu V. Batvinsku įvairiais klausimais – dėl Punsko ir Suvalkų lietuvių kultūrinės švietėjiškos veiklos aktyvinimo, dėl Senosios klebonijos muziejaus patalpų remonto ir pan. Be to, N. Balčiūnienė vykdė nuolatinės diskusijas su Seimo ŠMK pirmininku E. Jovaiša ir Seimo KK dėl etninės kultūros ir lietuviybės puoselėjimo Dieveniškių, Gudijos bei Punsko–Seinų krašto švietimo įstaigose.

3. Tarybos 2020 m. veiklos rezultatų apibendrinimas

Šiame skyriuje pateikiama glausta informacija apie Tarybos, jos sudarytų darbo grupių ir padalinių etnografiniuose regionuose posėdžius, pateiktus siūlymus dėl teisės aktų tobulinimo, Tarybos patvirtintus teisės aktus, atliktus tyrimus ir apklausas, sudarytus sąvadus, surengtus ar inicijuotus renginius bei akcijas ir kitos veiklos rezultatus.

3.1. Tarybos ir regioninių tarybų posėdžiai, darbo grupių posėdžiai

Iš viso buvo surengta 10 Tarybos posėdžių, iš jų 7 – nuotoliniai (kartą per mėnesį, išskyrus liepos–rugpjūčio mėn.).

Tarybos sudarytos darbo grupės surengė iš viso 7 posėdžius. Iš jų: nuolatinės darbo grupės surengė 3 posėdžius (Kultūrinio turizmo darbo grupė – 2 posėdžius, Švietimo ir mokslo darbo grupė – 1 posėdį); laikinosios darbo grupės – 4 posėdžius (Vietovardžių paraiškos Lietuvos nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvadui parengimo grupė – 1 posėdį, Lietuvos vietovardžių išsaugojimo gairių parengimo grupė – 1 posėdį, Laikinoji darbo grupė etnografinių regionų heraldikos tobulinimui – 1 posėdį, Etnokultūrinės kaimo turizmo sodybos konkurso taryba – 1 posėdį).

Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimų Koordinavimo taryba surengė 3 posėdžius.

Tarybos teritoriniai padaliniai etnografiniuose regionuose – Aukštaitijos, Dzūkijos (Dainavos), Mažosios Lietuvos, Suvalkijos (Sūduvos) ir Žemaitijos regioninės tarybos surengė 15 posėdžių: Aukštaitijos ir Suvalkijos (Sūduvos) tarybos surengė po 3 posėdžius, Dzūkijos (Dainavos) ir Mažosios Lietuvos regioninės tarybos surengė po 4 posėdžius, Žemaitijos – 1 posėdį.

Tradiciškai buvo surengtas 1 bendras EKGT ir regioninių tarybų atstovų posėdis (rugsėjo 10 d. Lazdijuose).

Siekiant sklandesnio regioninių tarybų veiklos koordinavimo, buvo surengti 2 posėdžiai Tarybos specialistams regionuose (sausio 28 d. ir gegužės 7 d.).

3.2. Tarybos siūlymai dėl teisės aktų tobulinimo

Taryba 2020 m. pateikė siūlymus dėl 12 teisės aktų projektų tobulinimo:

1. *Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo 6¹ ir 8 str. pakeitimo įstatymo projektas* – siūlymas pateiktas 2020-04-08 rašte Nr. S-52 „Dėl projekto XIIIIP-4310“, adresuotame Seimo Kultūros komitetui.

2. *Strateginio valstybės valdymo įstatymo projektas* – siūlymas pateiktas 2020-04-30 rašte Nr. S-55 „Dėl Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4294“, adresuotame Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui.

3. *Kultūros studijų krypties aprašo projektas* – siūlymas pateiktas 2020-02-27 rašte Nr. S-42 „Dėl pastabų Kultūros studijų krypties aprašo projektui“, adresuotame Studijų kokybės vertinimo centrui.

4. *Muziejų įstatymo 2 str. pakeitimo ir papildymo 6¹ str. projektas* – siūlymas pateiktas 2020-05-05 rašte Nr. S-69 „Dėl projekto Nr. XIIIIP-4429“, adresuotame Seimo Kultūros komitetui.

5. *Kultūros politikos pagrindų įstatymo projektas* – siūlymas pateiktas 2020-05-19 rašte Nr. S-75 „Dėl Kultūros politikos pagrindų įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4463“, adresuotame

Seimo Kultūros komitetui ir 2020-12-04 rašte Nr. S-147 „Dėl Kultūros politikos pagrindų įstatymo projekto Nr. XIII P-4463“, adresuotame Seimo Kultūros komitetui.

6. *Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos koncepcijos projektas* – pateikti siūlymai šiuose EKG T raštuose: 2020-05-14 raštas Nr. S-74 „Dėl Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos koncepcijos projekto“, adresuotas Kultūros ministerijai; 2020-06-09 raštas Nr. S-76 „Dėl kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos koncepcijos projekto“, adresuotas Seimo Kultūros komitetui.

7. *Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos nuostatų naujos redakcijos projektas* – siūlymas pateiktas 2020-06-25 rašte Nr. S-82, adresuotame Kultūros ministerijai

8. *Lietuvos teritorijos bendrojo plano projektas* – siūlymas pateiktas 2020-10-05 rašte Nr. S-115 „Dėl Lietuvos teritorijos bendrojo plano projekto“, adresuotame Vyriausybei, Aplinkos ministerijai (kopija – Seimo Kultūros komitetui ir Seimo Aplinkos apsaugos komitetui).

9. *Taisyklės, reglamentuojančios herbų, herbinių vėliavų, herbinių ženklų ir herbinių antspaudų kūrimą* – siūlymas pateiktas 2020-10-06 rašte Nr. S-116 „Dėl taisyklių, reglamentuojančių herbų, herbinių vėliavų, herbinių ženklų ir herbinių antspaudų kūrimą“, adresuotame Lietuvos heraldikos komisijai.

10. *Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos 2020–2024 metų veiksmų plano projektas* – siūlymai pateikti šiuose EKG T raštuose: 2020-07-09 raštas Nr. S-88 „Dėl atstovo į Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos 2020–2024 m. veiksmų plano projekto rengimo darbo grupę delegavimo“, adresuotas Kultūros ministerijai; 2020-10-13 raštas Nr. S-117 „Dėl Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos 2020–2024 metų veiksmų plano projekto“, adresuotas Kultūros ministerijai.

11. *Kultūros ir kūrybingumo plėtros programos projektas* – siūlymas pateiktas EKG T 2020-10-05 rašte Nr. S-115 „Dėl Lietuvos teritorijos bendrojo plano projekto“, adresuotame Vyriausybei, Aplinkos ministerijai (kopija – Seimo Kultūros komitetui, Seimo Aplinkos apsaugos komitetui).

12. *Prioritetinių lituanistikos tyrimų temų 2021–2030 m. sąrašo projektas* – siūlymas pateiktas 2020-06-18 rašte Nr. S-81 „Dėl prioritetinių lituanistikos tyrimų temų 2021–2030 m. sąrašo projekto“, adresuotame Seimo Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkui akad. E. Jovaišai, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai ir Lietuvos mokslo tarybai.

3.3. Tarybos parengti teisės aktai

EKG T parengė 5 teisės aktus, susijusius su etninės kultūros globa:

1. *Lietuvos vietovardžių išsaugojimo gairių projektas* (pirminis variantas).
2. *Etninės kultūros srities raidos vertinimo kriterijų sąrašo projektas.*
3. *Etninės kultūros srities projekto vertinimo kriterijų aprašo projektas.*
4. *Etninės kultūros srities projekto rodiklių aprašo projektas.*
5. *Etnokultūrinės kaimo turizmo sodybos konkurso nuostatai.*

3.4. Tyrimai, apklausos, sąvadai, bylos

3.4.1. Tyrimai (4 vnt.)

Tarybos užsakytu pagal Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimų programą buvo atlikti 3 tyrimai: (žr. išsamiau <https://ekgt.lt/veikla/veiklos-sritys/ekspertizes---tyrimai/>):

- *Etnokultūrinio ugdymo ypatumai ir svarba jaunimo ir suaugusiųjų amžiaus grupėse* – atliko Loreta Lichtarovičienė.
- *Tradicinių amatų būklės kaita 2005–2019 m.* – atliko Asta Valiukevičienė.
- *Tradicinės namų statybos amatų (dailidės, stogdengio, krosnininko, kalvio) būklės kaita Lietuvoje 2005–2019 m.* – atliko Renata Laivytė.

Be to, Lietuvos kultūros tarybos (LKT) užsakymu EKG T atliko tyrimą, suteikdama Etninės kultūros srities Proceso ir Projekto kokybės identifikavimo ir vertinimo paslaugas (žr. <https://ekgt.lt/naujienos/etnines-kulturos-srities-proceso-ir-projekto-kokybes-identifikavimo-ir-vertinimo-paslaugu-tarpine-at.html>).

3.4.2. Apklauso (6 vnt.)

Tarybos vardu buvo atliktos **6 apklauso**:

1. *Lietuvos suaugusiųjų ugdymo įstaigų mokinių ir buvusių mokinių apklausa „Etnokultūrinio ugdymo ypatumai ir svarba jaunimo ir suaugusiųjų amžiaus grupėse“* – atliko Loreta Lichtarovičienė.
2. *Lietuvos tradicinių amatininkų apklausa „Tradicinių amatų būklės kaita 2005–2019 m.“* – atliko Asta Valiukevičienė.
3. *Tradicinės namų statybos amatininkų (dailidžių, stogdengių, krosnininkų, kalvių) apklausa* – atliko Renata Laivytė.
4. *Etnokultūrinės pakraipos stovyklų organizatorių apklausa* – atliko EKG T vyr. specialistė Audra Daraškevičienė.
5. *Apklausa „Etninės kultūros samprata“* – atliko EKG T vyr. specialistė Audra Daraškevičienė.
6. *Apklausa „Etninės kultūros veiklos ir jų metu sukuriami produktai“* – atliko EKG T vyr. specialistė Audra Daraškevičienė.

3.4.3. Sąvadai ir byla (14 vnt.)

Taryba 2020 m. sudarė **13 sąvadų**:

1. Lietuvos etnokultūrinių renginių gidas.
2. Etnokultūrinių vasaros stovyklų sąvadas.
3. Patriotinių dainų grojaraštis.
4. Advento ir Kalėdų folkloro ir postfolkloro grojaraštis.
5. Tautodailės metų minėjimo renginių Aukštaitijoje gidas.
6. Tautodailės metų minėjimo renginių Dzūkijoje (Dainavoje) gidas.
7. Tautodailės metų minėjimo renginių Mažojoje Lietuvoje gidas.
8. Tautodailės metų minėjimo renginių Suvalkijoje (Sūduvoje) gidas.
9. Tautodailės metų minėjimo renginių Žemaitijoje gidas.
10. E. Šimkūnaitės atmintinų metų minėjimo Aukštaitijoje gidas.
11. E. Šimkūnaitės atmintinų metų minėjimo Dzūkijoje (Dainavoje) gidas.
12. E. Šimkūnaitės atmintinų metų minėjimo Mažojoje Lietuvoje gidas.
13. E. Šimkūnaitės atmintinų metų minėjimo Žemaitijoje gidas.

Taryba kartu su LKT, LLTI ir LGD parengė **bylą „Vietovardžiai: atminimo ir vartojimo tradicija“**, kurią pateikė Lietuvos nematerialaus kultūros paveldo sąvadui.

3.5. Tarybos surengti ar inicijuoti renginiai, akcijos

2020 m. EKG T ir regioninės tarybos, bendradarbiaudamos su partneriais, surengė 2 diskusijas, surengė arba dalyvavo 50 tarpinstitucinių pasitarimų, organizavo 2 konkursus, inicijavo, surengė arba padėjo surengti 4 visuomenines akcijas, inicijavo ir organizavo arba padėjo surengti Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiados 37 renginius, EKG T būstinėje surengtos 2 parodos. Taigi EKG T su regioninėmis tarybomis iš viso surengė 97 renginius. Taip pat prisidėta rengiant 8 kitų institucijų organizuotus renginius – vertybių pristatymus, nusipelnusių žmonių apdovanojimus, festivalius, konferencijas ir pan. Tarybos pradėta organizuoti spaudos konferencija, simpoziumas, paminėjimo renginys neįvyko dėl pandemijos ir įvesto karantino.

Tarybos surengti renginiai:

3.5.1. Diskusijos (2 vnt.):

- Sausio 7 d. Taryba kartu su LNK C surengė tarpinstitucinę diskusiją „Etninės kultūros samprata“ LNK C Mažojoje salėje. Dalyvavo Lietuvos istorijos instituto, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos, Lietuvos literatūros ir tautosakos instituto, Klaipėdos universiteto, Lietuvos kraštotyros draugijos, Kultūros ministerijos, Žemės ūkio ministerijos, Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo, Nacionalinės UNESCO komisijos, Vilniaus etninės kultūros centro, Lietuvos nacionalinio kultūros centro, Lietuvos tautodailininkų sąjungos ir Etninės kultūros globos tarybos atstovai.

- Spalio 2 d. Taryba organizavo diskusiją su Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiadoje dalyvavusiais mokytojais dėl etnokultūrinio ugdymo mokyklose ir etninės kultūros populiarinimo pradinėse klasėse.

3.5.2. Olimpiados renginiai (37 vnt.):

- Vasario mėn. įvyko antrosios Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiados antrasis etapas, kurį rengė regioninės etninės kultūros globos tarybos: vasario 6 d. Kalvarijos krašto muziejuje – Suvalkijos (Sūduvos) olimpiada, vasario 26 d. Merkinės Vinco Krėvės gimnazijoje – Dzūkijos (Dainavos) olimpiada, vasario 27 d. Šilutės Hugo Šojaus muziejuje-dvare – Mažosios Lietuvos olimpiada, vasario 27 d. Telšių Džiugo gimnazijoje – Žemaitijos olimpiada. Dėl paskelbto karantino Aukštaitijos olimpiada įvyko birželio 16 d. nuotoliniu būdu.

- Spalio 2 d. Vilniaus Senvagės gimnazijoje įvyko antrosios Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiados respublikinis etapas, prie kurio organizavimo Taryba prisidėjo, Tarybos pirmininkė D. Urbanavičienė buvo Olimpiados vertinimo komisijos pirmininkė.

- Gruodžio mėn. įvyko EKG T inicijuotos trečiosios Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiados pirmasis – savivaldybių – etapas (5 savivaldybėms nespėjus turo surengti gruodžio mėn., išimties tvarka buvo leista jį surengti 2021 m. sausį). Šiame etape dalyvavo 153 mokiniai iš 31 savivaldybės. Olimpiados pagrindinis organizatorius – Lietuvos etninės kultūros ugdytojų sąjunga, EKG T – Olimpiados organizatorių partneris.

3.5.3. Konkursai (2 vnt.):

- Sausio mėnesį paskelbtas EKG T vykdomos Etninės kultūros valstybinės globos programos 2020 m. konkursas. Konkursui pateiktos 4 paraiškos. Koordinavimo tarybos nutarimu, finansuotos 3 paraiškos, pagal kurias atlikti moksliniai tyrimai (žr. aukščiau).

- Birželio 1 d. Taryba kartu su LKTA bei ŽŪM paskelbė Etnokultūrinės kaimo turizmo sodybos konkursą. Konkursui pateiktos 9 paraiškos. Spalio 15 d. Lietuvos kaimo turizmo

sezono uždarymo renginyje įvyko konkurso nugalėtojų apdovanojimo renginys, kuriame Tarybos pirmininkė įteikė laureatams diplomus ir dovanas.

3.5.4. Parodos (2 vnt.):

- Vasario–rugpjūčio mėn. EKG T būstinėje veikė karpinių meistrės tautodailininkės Eglės Dvarionaitės-Vindašienės karpinių paroda.
- Rugsėjo–gruodžio mėn. EKG T būstinėje veikė tautodailininkės Bonės Martinos Sprindienės floristinių paveikslų ir tapybos darbų paroda.

2020 m. Taryba organizavo dar kelis renginius, tačiau dėl pandemijos įvesto karantino jie neįvyko: Klaipėdoje liepos 18–25 d. turėjusį vykti pasaulinį 31-ąjį ICTM Etnochoreologijos studijų grupės simpoziumą (perkeltas į 2021 m. liepos 12–18 d.); Seime lapkričio 18 d. Tautodailės metams skirtą tarptautinį simpoziumą „Tautodailė šiuolaikinėje visuomenėje“ ir spaudos konferenciją (perkelta į 2021 m. gegužės mėnesį); Lietuvos liaudies buities muziejuje rugsėjo mėnesį Tarybos 20-mečio minėjimo šventę (nukelta į 2021 m.).

Tarybos bendradarbiavimas organizuojant kitus renginius (10 vnt.):

- Vasario 12 d. įvyko Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos 2019 metų laureatų apdovanojimo ceremonija Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje, Taryba – šio renginio organizavimo partnerė.
- Vasario 19 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė skaitė paskaitą apie Tarybos inicijuojamą Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiadą ir etninės kultūros ugdymą Vilniaus r. savivaldybės surengtame seminare mokytojams.
- Liepos 2 d. LNKC organizuotame šventiniame renginyje Vilniaus rotušėje pristatyta dešimt 2019 metais patvirtintų Nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvado reiškinių, jų saugotojams įteikti sertifikatai. Tarp šių vertybių – ir Vietovardžių atminties bei vartojimo tradicija, kurią į Sąvadą įtraukti pasiūlė Etninės kultūros globos taryba kartu su Lietuvos geografų draugija, Lietuvių kalbos institutu, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutu. EKG T atstovai kartu su partneriais renginyje pristatė Vietovardžių atminties bei vartojimo tradiciją ir priėmė sertifikatą.
- Taryba prisidėjo organizuojant mokslinę-praktinę konferenciją „Kultūros kongresai ir dabarties kultūra“, kuri įvyko rugsėjo 18 d. Seime. Konferencijos organizavimo darbai aptarti keliuose EKG T posėdžiuose, EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė vadovavo vienai konferencijos sesijai ir perskaitė pranešimą „Etninė kultūra – tautinės kultūros pagrindas“.
- Žemaitijos taryba prisidėjo rengiant Žemaičių kongresą. Kongreso metu suorganizuotose konferencijose Telšiuose (rugsėjo 21 d.) ir Kuršėnuose (rugsėjo 23 d.) dalyvavo ir pranešimus skaitė Žemaitijos regiono tarybos nariai.
- Žemaitijos taryba prisidėjo organizuojant Pasaulio žemaičių dailės parodą, kuri vyko rugpjūčio 22 – gruodžio 31 d. Plungėje ir Telšiuose.
- Dzūkijos taryba prisidėjo rengiant Dzūkijos regiono savitumo plėtrai skirtus festivalius: liepos 24–26 d. festivalį „Subatėlės vakarėly“, rugsėjo 5 d. Dzūkų festivalį. Juose dalyvavo EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė.
- Lapkričio 26 d. EKG T pirmininko pavaduotojas J. Rudzinskas dalyvavo konferencijoje ŽŪM tautinio paveldo produktų tema „Valstybės rūpestis tautiniu paveldu“.
- Gruodžio 14 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo ŠMSM surengtoje nuotolinėje diskusijoje „Literatūrinis ugdymas mokykloje: kokie kūriniai ugdys mūsų vaikų

kultūrinį sąmoningumą?“, raštu pateikė savo išvadas (jos buvo įtrauktos į ŠMSM parengtą diskusijos protokolą).

Akcijos (4 vnt.):

- Vasario mėn. EKG T surengė patriotinių ir karinių-istorinių dainų populiarinimo akciją – savivaldybėms ir regioninėms taryboms išsiųstas tradicinių patriotinių dainų sąrašas ir kvietimas šias dainas transliuoti Lietuvos valstybinių švenčių renginių metu.
- Rugsėjo pradžioje regioninės tarybos dalyvavo rengiant pilietinę akciją „Baltų sąšauka“.
- Gruodžio mėn. EKG T surengė postfolkloro kalendorinių dainų populiarinimo akciją – kreipėsi į Lietuvos savivaldybes, prekybos centrus kviesdama advento ir Kalėdų laikotarpiu transliuoti kalendorines lietuvių postfolkloro dainas. Remiantis EKG T ekspertų rekomendacijomis buvo parengtas šių dainų sąrašas ir išplatintas EKG T socialiniuose tinkluose bei žiniasklaidoje.
- Gruodžio mėn. EKG T socialiniuose tinkluose ir žiniasklaidoje paskelbtas Tarybos kvietimas Kalėdų proga artimiesiems dovanoti vietinių meistrų – Lietuvos tautodailininkų, menininkų, amatininkų – gaminius. Ši akcija paskelbta siekiant ugdyti palankų visuomenės požiūrį į rankų darbo, tradicinius gaminius, taip pat stiprinti vietinius verslus.

Tarpinstituciniai pasitarimai (48 vnt.):

- Sausio 2 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime su kultūros viceministre I. Vėliūte dėl Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos įteikimo.
- Sausio 6 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime su Prezidento patarėjais, kultūros viceministre I. Vėliūte ir kt. dėl Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos įteikimo.
- Sausio 14 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime su LKT atstovais dėl užsakytos Etninės kultūros srities Proceso ir Projekto kokybės identifikavimo ir vertinimo paslaugos atlikimo.
- Sausio 16 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime su Lietuvos nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvado komisija dėl paraiškos „Vietovardžiai: atminties ir vartojimo tradicija“, teikiamos Lietuvos nematerialaus kultūros paveldo sąvadui, tobulinimo.
- Sausio 22 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime su Lietuvos geografų draugijos, LLTI, LKI atstovais dėl paraiškos „Vietovardžiai: atminties ir vartojimo tradicija“, teikiamos Lietuvos nematerialaus kultūros paveldo sąvadui, tobulinimo.
- Sausio 28 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime su LNKC atstovais dėl Tautodailės metams skirto tarptautinio simpoziumo organizavimo.
- Sausio 29 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime su VRM, LLTI, VĮ „Gis centras“, LKI, LSA, VLKK, VU atstovais dėl Lietuvos vietovardžių išsaugojimo gairių parengimo.
- Vasario 10 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė ir EKG T pirmininko pavaduotojas J. Rudzinskas dalyvavo pasitarime su Lietuvos nacionalinio muziejaus darbuotoja E. Lazauskaite dėl Lietuvos nacionalinio muziejaus veiklos plėtojimo etninės kultūros srityje.
- Kovo 9 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo Studijų kokybės vertinimo centro surengtame pasitarime dėl Kultūros studijų aprašo projekto tobulinimo.

- Kovo 13 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime su Pasaulio lietuvių bendruomenės prezidente Dalia Henke ir Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos pirmininko pavaduotoju Henriku Antanaičiu dėl etnokultūrinio ugdymo problemų.
- Kovo 24 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo nuotoliniame pasitarime su Lietuvos moksleivių neformaliojo švietimo centru ir Lietuvos etninės kultūros ugdytojų sąjunga dėl II Lietuvos mokinių etninės kultūros olimpiados tolimesnio organizavimo.
- Gegužės 6 d. EKG T pirmininko pavaduotojas J. Rudzinskas dalyvavo Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro mokymo programų vertinimo ekspertų grupės posėdyje.
- Birželio 5–6 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarimuose su Aukštaitijos tarybos pirmininke Z. Mackevičiene, Užpalių dvaro arklidžių savininke V. Jovariene, Molėtų krašto muziejaus direktore V. Kazliene, Molėtų krašto muziejaus padalinio Etnografinės sodybos ir dangaus šviesulių stebyklos vedėju J. Vaiškūnu ir „Pagulbio“ sodybos atstovais dėl etnoturizmo plėtros.
- Birželio 9 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo KM sudarytos Etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo tarybos posėdyje, kuriame buvo aptartas Konceptijos projektas ir siūlymai UNESCO registrams.
- Birželio 17 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarimuose su Zanavykų muziejaus darbuotojais, „Gervių giesmės“ sodybos savininkais dėl etnoturizmo plėtros.
- Birželio 20 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime su Kurtuvėnų regioninio parko atstovu Dariumi Ramančioniu dėl etnoturizmo plėtros.
- Birželio 21–22 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė, EKG T narė N. Balčiūnienė ir Žemaitijos tarybos narė D. Kanclerė Palangos Stasio Vainiūno meno mokyklos kvietimu dalyvavo pasitarime Palangoje dėl senųjų lietuvių papročių ir folkloro naudojimo Rasos šventėje.
- Birželio 22 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime su Smalininkų Kultūros centro direktoriumi A. Griškumi dėl etnoturizmo plėtros ir Mažosios Lietuvos etnoregioninės tapatybės stiprinimo Smalininkuose.
- Liepos 1 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarimuose su Žiūrų ir Zervynų kaimų bendruomenių atstovais dėl etnoturizmo plėtros.
- Liepos 8 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarimuose su Kazlų Rūdos savivaldybės kultūros centro direktore Ž. Šilingiene, Višakio Rūdos bendruomenės pirmininke ir Kultūros centro direktore B. Keršauskiene dėl etnoturizmo plėtros.
- Liepos 25 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarimuose su Dzūkijos nacionalinio parko direktoriumi E. Gudelevičium, Zervynų ir Žiūrų bendruomenių atstovais dėl etnoturizmo plėtros.
- Liepos 31 d. – rugpjūčio 1 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarimuose su Škudžių asociacijos vadovu K. Samušiu ir Vajasiškio kaimo bendruomenės atstovais dėl etnoturizmo plėtros.
- Rugpjūčio 12 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarimuose su Višakio Rūdos ir Kardokų bendruomenių atstovais dėl etnoturizmo plėtros.
- Rugpjūčio 18 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime su Raubonių kaimo bendruomenės atstovais dėl etnoturizmo plėtros.
- Rugpjūčio 26 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo susitikime su Pasvalio rajono taryba ir įteikė sertifikatą, liudijantį, kad Lietuvos vietovardžių atminties ir vartojimo tradicija yra įtraukta į Nacionalinį nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvadą, kopiją.
- Rugpjūčio 27 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime su Užpalių bendruomene ir Užpalių dvaro arklidžių savininke V. Jovariene dėl etnoturizmo plėtros.
- Rugsėjo 2 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo KM patvirtintos darbo grupės išplėstiniame posėdyje dėl Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo plano rengimo.

- Rugsėjo 3 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime su Šiauduvos bendruomene ir Šilalės kultūros centro direktore I. Kebliene dėl etnoturizmo plėtros.
- Rugsėjo 7 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime su Utenos r. savivaldybės meru A. Katinu ir administracijos atstovais, Užpalių bendruomene ir Užpalių dvaro arklidžių savininke V. Jovariene dėl etnoturizmo plėtros.
- Rugsėjo 8 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime su LNK C atstovais ir V. Tumėnu dėl LKT užsakytos Etninės kultūros srities Proceso ir Projekto kokybės identifikavimo ir vertinimo paslaugos atlikimo.
- Rugsėjo 9 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime su LNK C atstovais dėl tarptautinio Tautodailės metams skirto simpoziumo Seime surengimo.
- Rugsėjo 10 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime su Lazdijų rajono mere A. Miškiniene ir kitais savivaldybės nariais, Rudaminos bendruomene dėl etnoturizmo ir etninės kultūros plėtros.
- Rugsėjo 10 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime su Kazlų Rūdos meru M. Varaška dėl etnoturizmo plėtros.
- Rugsėjo 16 d. EKG T pirmininko pavaduotojas J. Rudzinskas dalyvavo Tautinio paveldo produktų sertifikavimo ekspertų tarybos posėdyje.
- Rugsėjo 18 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo KM patvirtintos darbo grupės posėdyje dėl Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo plano rengimo.
- Rugsėjo 21 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime su Varėnos r. savivaldybės meru A. Kašėta ir administracija, Dzūkijos nacionalinio parko administracija ir Zervynų, Žiūrų kaimų bendruomenėmis dėl etnoturizmo plėtros.
- Rugsėjo 22 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarimuose su Zarasų r. savivaldybės meru N. Gusevu ir administracija, Vajasiškio kaimo bendruomene dėl etnoturizmo plėtros.
- Rugsėjo 23 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarimuose su Molėtų r. savivaldybės meru S. Jauneika ir administracija, Molėtų krašto muziejaus atstovais dėl etnoturizmo plėtros.
- Spalio 6 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime su LNK C atstovais ir V. Tumėnu dėl LKT užsakytos Etninės kultūros srities Proceso ir Projekto kokybės identifikavimo ir vertinimo paslaugos rezultatų subendrinimo.
- Spalio 7 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime su LNK C atstovais ir V. Tumėnu dėl LKT užsakytos Etninės kultūros srities Proceso ir Projekto kokybės identifikavimo ir vertinimo paslaugos rezultatų subendrinimo.
- Spalio 8 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime su LNK C atstovais ir V. Tumėnu dėl LKT užsakytos Etninės kultūros srities Proceso ir Projekto kokybės identifikavimo ir vertinimo paslaugos rezultatų subendrinimo.
- Spalio 12 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo pasitarime su LNK C atstovais ir V. Tumėnu dėl LKT užsakytos Etninės kultūros srities Proceso ir Projekto kokybės identifikavimo ir vertinimo paslaugos rezultatų subendrinimo.
- Spalio 13 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo KM patvirtintos darbo grupės posėdyje dėl Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo plano rengimo.
- Spalio 21 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo Nacionalinės Jono Basanavičiaus komisijos posėdyje renkant 2020 m. laureatus.
- Spalio 23 d. EKG T pirmininko pavaduotojas J. Rudzinskas dalyvavo Tautinio paveldo produktų sertifikavimo ekspertų tarybos posėdyje.
- Spalio 30 d. EKG T pirmininkės pavaduotojas J. Rudzinskas dalyvavo Tautinio paveldo produktų sertifikavimo ekspertų tarybos posėdyje.
- Lapkričio 19 d. EKG T pirmininkė D. Urbanavičienė dalyvavo KM sudarytos Etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo tarybos posėdyje dėl KM premijų už tradicinę kultūrą skyrimo ir dėl siūlymų UNESCO registrams.

- Gruodžio 2 d. EKG T pirmininko pavaduotojas J. Rudzinskas dalyvavo Tautinio paveldo produktų sertifikavimo ekspertų tarybos posėdyje.

3.6. Rekomendacijos ir padėkos

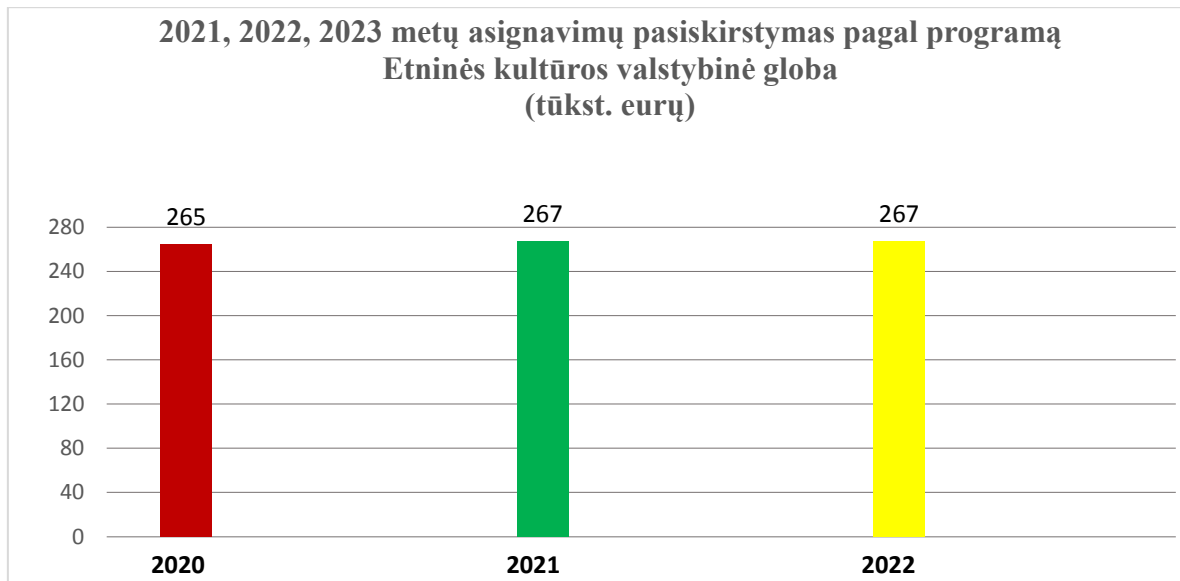
Iš viso 2020 metais įteiktos 88 padėkos, 47 sveikinimai bei 2 rekomendacijos.

- Tautodailės metų proga sausio 5 d. įteiktas sveikinimas Tautodailininkų sąjungai.
- Vasario 25 d. EKG T pateikė rekomendaciją Lietuvos kultūros tarybai dėl albumo „Žemaitija ir Mažoji Lietuva“ išleidimo.
- Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 30-mečio proga įteiktos 6 padėkos Utenos krašto tautodailininkams ir etnokultūros puoselėtojams.
- Antano ir Jono Juškų muziejaus įkūrimo 30-mečio proga EKG T pirmininkė kovo 7 d. pasveikino jo įkūrėjus.
- Kovo 20 d. įteikta padėka tautodailininkei, „Auksinio vainiko“ laureatei Janinai Pavliukevičienei.
- EKG T birželio 15 d. 80-mečio proga pasveikino tautodailininkę Onutę Pusvaškytę.
- EKG T birželio 15 d. 70-mečio proga pasveikino tautodailininką Vytautą Valiušį.
- Birželio 20 d. EKG T pirmininkė jubiliejaus proga pasveikino Tarybos narę Nijolę Balčiūniene.
- Įteiktas 61 padėkos raštas ir 30 diplomų antrosios Lietuvos mokinių etninės kultūros Olimpiados antrojo turo nugalėtojams ir dalyviams.
- Rugsėjo 10 d. įteikta padėka Sigitai Dacienei už surengtą 8-ąją Pasaulio žemaičių dailės parodą.
- Rugsėjo 18 d. EKG T rekomendavo Varėnos kultūros centrui A. Juškevičiaus kandidatūrą 2020 m. sėkmingiausiai dirbančio tradicinio amatininko nominacijai.
- EKG T pirmininkė rugsėjo 18 d. įteikė padėką folkloro ansamblio „Ratilėlis“ vadovei Alvydai Česienei.
- Stiprinant Lietuvos ir Lenkijos kultūros ryšius pasveikinti Lenkijos tradicinės kultūros puoselėtojai Janas Bernardas ir Monika Maminska-Domagalska.
- Spalio 2 d. įteikta 12 padėkos raštų antrosios Lietuvos mokinių etninės kultūros Olimpiados respublikinio turo nugalėtojams.
- Spalio 10 d. EKG T pirmininkė pasveikino Romuvos apeigų folkloro grupę „Kūlgrinda“ ir jos vadovę Iniją Trinkūniene laimėjus „Aukso paukštės“ apdovanojimą.
- Spalio 12 d. EKG T pirmininkė įteikė 3 diplomus, 5 specialias nominacijas ir 6 padėkas Etnokultūrinės kaimo turizmo sodybos konkurso 2020 m. nugalėtojams ir dalyviams.

4. Tarybos strateginio veiklos plano 2020 m. įgyvendinimo rodikliai

Tarybos 2020 m. strateginio veiklos plano tikslas – veiksminga etninės kultūros valstybinės globos ir nematerialaus kultūros paveldo apsaugos politika.

Vadovaudamasi Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo nuostatomis ir įgyvendindama užsibrėžtą tikslą, 2020 m. Taryba vykdė tęstinę programą Etninės kultūros valstybinė globa, kuriai įgyvendinti numatomų asignavimų paskirstymas pateikiamas grafike:

Strateginis tikslas siejamas su svarbiausiais Tarybos, kaip kolegialios ekspertinės institucijos, ir Tarybos administracijos vykdomais darbais pagal Įstatyme nustatytas Tarybos strategines veiklos kryptis, kurios apima šias sritis:

- 1) etninės kultūros plėtra ir integravimas į bendrąją kultūros politiką Lietuvoje;
- 2) tautinės savimonės bei etninės kultūros gyvosios tradicijos tęstinumo užtikrinimas ir nematerialaus kultūros paveldo apsauga, etninės kultūros veiklos bendruomenėse plėtra;
- 3) etnokultūrinio ugdymo integravimas į švietimo sistemą;
- 4) specialistų rengimo ir etnokultūrinių tyrimų (apimant nematerialaus kultūros paveldo apsaugos mokslinių tyrimų metodologijas) bazės stiprinimas;
- 5) etninės kultūros sklaidos plėtojimas;
- 6) etninės kultūros integravimas į kultūrinį turizmą;
- 7) tradicinių amatų tęstinumas ir plėtra;
- 8) etnografinių regionų – Aukštaitijos, Dzūkijos (Dainavos), Suvalkijos (Sūduvos), Žemaitijos ir Mažosios Lietuvos – savitumo išsaugojimas;
- 9) etninės kultūros puoselėjimas užsienio lietuvių bendruomenėse.

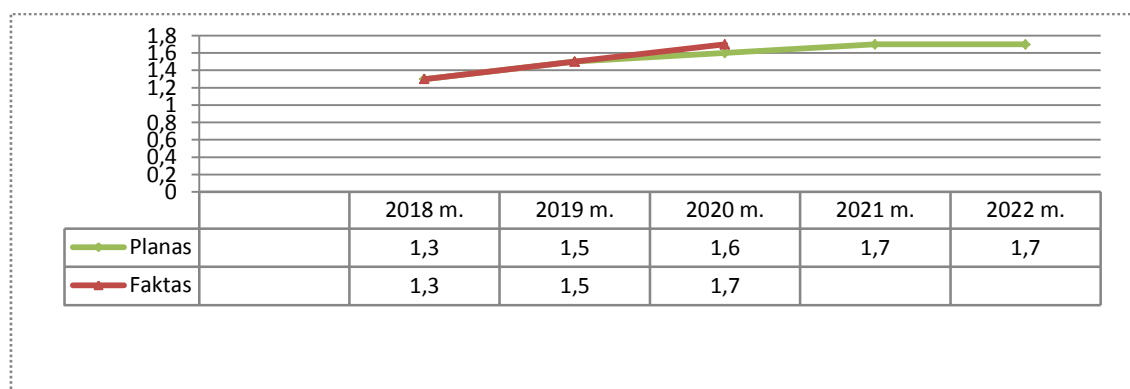
Pagrindinis programos „Etninės kultūros valstybinė globa“ finansavimo šaltinis – valstybės biudžeto lėšos. Iš programos lėšų finansuojama Tarybos narių, regioninių tarybų

narių, administracijos veikla bei darbo grupių ekspertinė veikla. Informacija apie programai skirtus asignavimus 2020 m. ir jų panaudojimą pateikiama lentelėje (tūkst. eurų):

Programos pavadinimas	Asignavimų planas	Asignavimų planas įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui	Panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų asignavimų plane, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui, dalis (proc.)
Etninės kultūros valstybinė globa	265	265	265	0

Atsižvelgiant į veiklos specifiką, 2020 metais Taryba savo veiklai vertinti numatė šiuos kriterijus, kuriais būtų matuojamas numatyto tikslo įgyvendinimas bei vertinama Tarybos veikla: etninės kultūros valstybinės globos ir nematerialaus paveldo teisinės bazės tobulinimo, būklės vertinimo ir veiklos efektyvumo santykinis kitimas (proc.), pateiktų siūlymų ir išvadų dėl kitų institucijų teisės aktų, susijusių su etnine kultūra, tobulinimo skaičius (vnt.), parengtų įstatymų projektų ir kitų teisės aktų, susijusių su etninės kultūros globa, skaičius (vnt.), raštiškai pateiktų siūlymų ir rekomendacijų, susijusių su etninės kultūros valstybinės globos ir politikos klausimais, skaičius (vnt.), surengtų Tarybos ir darbo grupių posėdžių ir tarpinstitucinių pasitarimų skaičius (vnt.), suorganizuotų diskusijų, konferencijų ir kitų renginių aktualiais etninės kultūros plėtros klausimais skaičius (vnt.). Balais išreikštas veiklos produktų skaičiaus kitimas pateikiamas grafike:

Programos efekto vertinimo kriterijų reikšmių kaita 2018–2022 m.:

Skaičiuojant Tarybos veiklos vertinimo kriterijų vadovaujamosi šiais duomenų šaltiniais: Tarybos metinė veiklos ataskaita, parengti dokumentai (vertinimai, tyrimai, projektai, rekomendacijos, sąvadai), sukauptos anketos, renginių sąrašai. Projektus, sprendimus, išvadas, vertinimus Taryba derina su visomis į Tarybą savo atstovus delegavusiomis etninės kultūros srityje veikiančiomis kultūros, mokslo ir studijų institucijomis bei asociacijomis, taip pat su etnografiniuose regionuose veikiančiomis regioninėmis tarybomis. Taryba bendradarbiauja ir su Seimu (daugiausia su Kultūros komitetu bei Švietimo ir mokslo komitetu), su Kultūros, Švietimo, mokslo ir sporto, Užsienio reikalų, Žemės ūkio, Aplinkos, Vidaus reikalų ir kitomis ministerijomis, Valstybine lietuvių kalbos komisija, kai kuriais klausimais bendradarbiauja ir su Valstybine kultūros paveldo komisija. Įgyvendindama Etninės kultūros valstybinės globos programą, Taryba kartu su regioninėmis tarybomis aktyviai bendradarbiauja su savivaldybėmis, etnografiniame regione veikiančiomis kultūros įstaigomis ir kitomis institucijomis bei nevyriausybėmis organizacijomis.

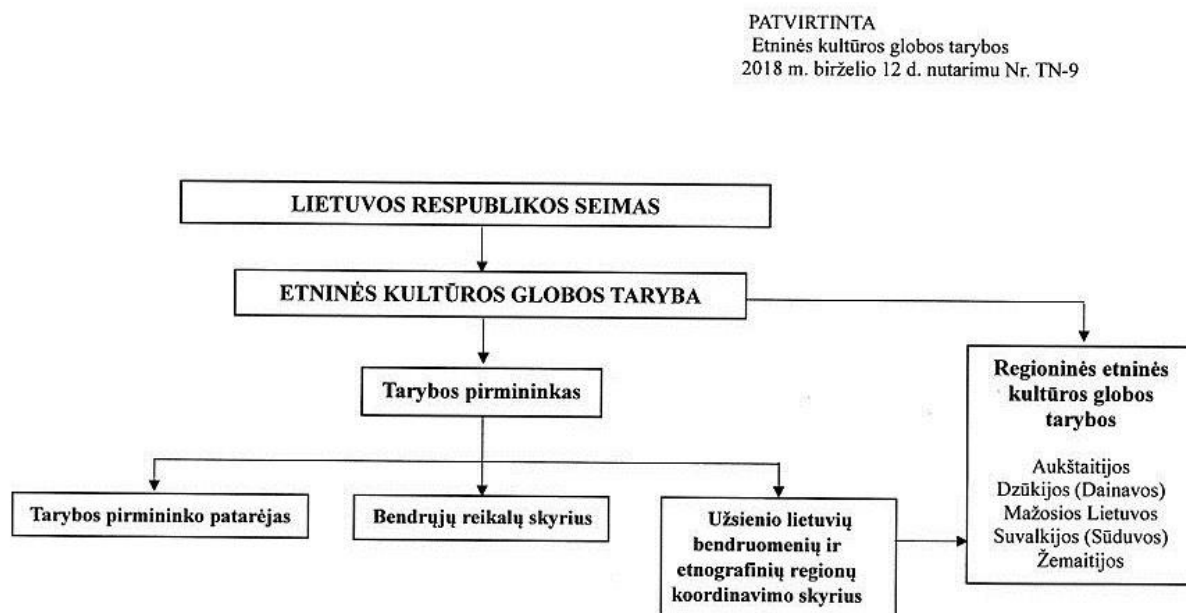
5. Institucijos valdymas

Remiantis Seimo valdybos 2018 m. balandžio 25 d. sprendimu Nr. SV-S-698 „Dėl didžiausio leistino Etninės kultūros globos tarybos sekretoriato valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokesį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus“ EKG administracijos didžiausias leistinas valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičius – 14.

2020 metais EKG administracijoje dirbo 14 darbuotojų, iš jų – 1 valstybės pareigūnas, 3 valstybės tarnautojai, 10 darbuotojų pagal darbo sutartį, iš jų 6 – etnografiniuose regionuose (Aukštaitijai, kaip didžiausiam regionui, skirti 2 darbuotojai) nuotoliniu būdu.

EKG administracija turi du skyrius: 1) Bendrųjų reikalų; 2) Užsienio lietuvių bendruomenių ir etnografinių regionų koordinavimo. EKG administracijai vadovauja EKG pirmininkas, kuriam pavaldus pirmininko patarėjas.

TARYBOS STRUKTŪROS SCHEMA

EKG administracijos darbuotojai nuolat kelia savo kvalifikaciją dalyvaudami seminaruose, kursuose bei mokymuose. 2020 m. jie dalyvavo šiuose mokymuose: Dokumentų valdymo aktualijos ir pokyčiai, Metinė finansinė atskaitomybė pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, Darbų saugos mokymai, Viešieji pirkimai 2020 m.: naujos taisyklės, praktika ir dokumentacija, Viešojo sektoriaus apskaitos, atskaitomybės ir finansų kontrolės pakeitimai, Biudžetinių įstaigų darbuotojų kasmetinės veiklos vertinimas 2021 m., Darbo užmokesčio skaičiavimas ir apskaita viešajame sektoriuje.